Loughborough University

This item was submitted to Loughborough's Research Repository by the author.
Items in Figshare are protected by copyright, with all rights reserved, unless otherwise indicated.

2TA4_mp3_Our Story_Oral Histories of Women from Turkey

PLEASE CITE THE PUBLISHED VERSION

LICENCE

CC BY-NC-ND 4.0

REPOSITORY RECORD

Akbal Süalp, Zeynep Tül. 2020. “2ta4_mp3_our Story_oral Histories of Women from Turkey”. Loughborough University. https://doi.org/10.17028/rd.lboro.13372946.v1.

Sesini açmaya çalışıyorum, sanırım oldu. Nasılsınız? İyiyim bugün, iyiyim. Teşekkür ederim, geçti umarım. Uzun zamandır böyle şans eseri kurtuluyorum, bakalım nereye kadar? Umarım umarım, hepimiz için. Girin bence, çünkü sanırım bu beni rahatlatacak. Hani, dediğim gibi hiç düşünmedim. Üzerinde hiç kafa yormadım, şu an ne anlatacağımı da bilmiyorum. Hangi kısmını anlatırım, hangi kısmını bırakırım, o kısmını da bilmiyorum. Hiç böyle şey yapmadım. Açıkçası vaktim de olmadı. Spontane gelişecek sanırım. Ben direkt direkt soyadımı vereyim. Çünkü ben şey istiyorum bu arada, ya bunun üzerinde çok düşündüm. Hani bu şöyle yapalım aslında ‘’***’’Hanım. Hani şimdi garip olan kısmı ailemle ilgili, hani böyle benim ağabeyim, benim babamla ilgili özellikle anlatmak istediğim kısımları var, ama o kısımlarını anlatırken onlarla olan ilişkimi nasıl etkiler? Bilmiyorum, anlattıktan sonra isim kullanılsın, kullanılmasın ona karar vereyim istiyorum. Aslında kullanılsın istiyorum ama işte şey kısmı benim dışımdakilerinin ilişkilerini nasıl etkiler? O kısmında karar veremedim. Ona sonradan kadar verelim. Dolayısıyla şimdi bu arada araya kedilerim girebilir. Evde iki tane kedi var. Şimdi uykulu vaziyetteler ama onlar arada gelip beni mıncıklarlar. Başlayalım mı? Ya da ben gidip kendime bir kahvemi hazırlayayım. Bu benim rahatlamamı sağlamış olsun.

Peki şey, bugüne kadar anlatılan hikayelerde, hani ben dediğim gibi dinleyemedim. Biraz böyle şey açıkçası referans, size referans olan arkadaşlarım biraz onlara güvenmemle alakalı, dinlemeden “tamam olur” dedim. Bugüne kadar hikayelerini anlatanların hepsi sanırım feminen duygularıyla bakmadılar. Sanırım bakmayanlar var. Şu an tamamıyla kendimi rahatlatmaya çalışıyorum. Nasıl başlayacağım? Onu şey yapmaya çalışıyorum. Bu tamamıyla bir ses kaydı olacak galiba. Tamam o kısmı da iyi. Henüz fotoğraf çekmedim ama onu da halledeceğim. Eveet, iki dakika sonra sanırım biter benim şu şey hazırlığım. Kahve içmeyecektim aslında, ama dediğim gibi, hıh buldum. Evet başlıyorum. Telefonu sabitleyeyim. Şöyle iyi galiba. Doğum tarihimi falan bile not aldım. O kadar gerginim. Başlayayım mı? Ya şey hani benim bu şeyle ilgili sanırım bir sıkıntım var. Daha önce de bir arkadaş röportaj aldığında çok gerilmiştim. Ama sonra akışına bıraktım. Sanırım bu da öyle olur. Başlayayım mı? Siz arada istediğiniz, hatta işte müdahale edin, soru sorun. Çünkü bazı şeyleri kaçırabilirim, bazı şeyleri unutabilirim. Başlayalım. Tamam.

Doğumumla başlayayım. 1979 Kahramanmaraş, Pazarcık doğumluyum. Bir köyde doğdum. Kürt-Alevi bir ailenin çocuğuyum. İlkokula çok geç yaşta başladım. İşte köy koşullarından kaynaklı. Dolayısıyla zorlu, hani bir eğitim süreciydi. Aynı zamanda işte o dönemlerin eğitiminden kaynaklı bir köy okuluydu. İlk okulu bitirdikten sonra yatılı bölge sınavlarına girdim ve sınavda başarılı olduğumda, Pazarcık Yatılı Bölge Okuluna yerleştirildim, ama o böyle çok sancılı bir süreç oldu.

Babam, yurt dışındaydı. Annem köyde. İşte ben, ablam, abim ve küçük erkek kardeşim, kardeşimin bakımıyla sorumluyduk. Ama sanırım ailemin gerçekliğiyle ilk o dönem yüzleştim.

Babam yurtdışındaydı ama bakımımızın hepsi annemin üzerindeydi. Baba para göndermiyor, ilgilenmiyor ve o süreçte aslında babamın kumar alışkanlığından kaynaklı yurt dışına çıktığı ve annemin onun yurtdışına izin vermesinin nedeni ortaya çıkmış oldu. Benim hani fark etmem, onunla yüzleşmem. Ve o bende çok ağır bir depresyona neden oldu. Okuldan kaçmaya başladım. Kız çocuğuydum. Hani oranın kültürüne baktığımızda bir kız çocuğunun evden kaçması, kendi başına karar vermesi kabul edilir bir durum değildi. Başarılı bir öğrenci olmama rağmen. Hem ilkokulum, ortaokulum çok başarılı bir öğrenci olmama rağmen okuldan kaçmaya başladım. Okuldan kaçışımla birlikte işte aile içi şiddet görmeye başladım. Fakat işte annemin en güzel kararı hiçbir zaman benim eğitimime engel olmamak oldu. Nitekim sanırım işte yılını hatırlamayacağım. Orta bire giderken eski eğitim sistemiyle, orta bire giderken, okuldan kaçmamla birlikte, o sene işte ailem beni okuldan aldı. Köydeyiz ama bir sonraki sene oturup işte okuyacaksan biz seni tekrar okula göndermeye devam edeceğiz deyip Maraş'ta, abimle birlikte bir ev tuttular. Onların yanındaydım.

Maraş'ta okula giderken babamın yurt dışında işçi sıfatını kazanmasına rağmen uçağa binip geldiği öğrendim. Yine sancılı bir süreçti. Çünkü o dönem belki ben çok tanık olmadım ama ailem köyde, ben ve abim Maraş'ta okula gidiyoruz. Annemin yanında ablam kalıyor. O süreçte işte babamın anneme fiziki şiddet uyguladığı, kumar oynamaya devam ettiğini falan anlatıyor ablam. Evet, kumar oynadığını biliyorum ama çok işte anneme şiddet uyguladığını çocukluğumdan hayal meyal hatırlıyorum. İşte, biz uyurken kavga ile uyandığımızı. Annemin işte bazı kavgalardan sonra evi terk edip, işte bizlerin dedemlerde kaldıklarını hayal meyal, kaldığımızı hayal meyal hatırlıyorum. O süreçte erkek kardeşim işte babamın davranışlarından kaynaklı, annemin geçirdiği ağır depresyonlardan sonra yedi yaşında erkek kardeşimizi kaybettik. Annem, o erkek kardeşimizi kaybetmemiz üzerine o da ağır bir depresyon geçirdi. Ağır bir depresyon geçirince o süreçte yine işte babamın da fiziki şiddetleri devam edince ablam annemi evden alıyor, Antep'e taşınmaya karar verdiklerini haber verdiler bana. Ben o dönem Maraş'ta okula gidiyorum. Onlarla birlikte işte Antep'e taşındım. Ama onlar, hani taşınırken de eğitim benim için çok önemli. Onlara şey şartı sunuyorum, beni okutacaksanız geleceğim, yoksa ben işte babamın yanında kalacağım. Gerçi sonra bu kararımı müthiş, hani eleştirdim. Annem ne olursa olsun beni okutacağına dair söz verdi.

Onlarla birlikte Antep'e taşındım. Fakat, hani o dönem abim Antalya'da çalışıyor, annem ve ablam abime sormadan işte böyle bir karar verdiler. Abim, sonraki süreçte annemi ve ablamı cezalandırır

gibi hiçbir şekilde bizimle görüşmedi. Şimdi dönüp geçmişe baktığımda, abimin aslında istediği şey annemin, babamın şiddetine boyun eğmesi, ne olursa olsun o evde kalması ve ablamın da işte onların yanında kalarak, onlara kol kanat germesi gibi bir düşüncesi varmış. Bundan kaynaklı yıllarca işte ablamla aralarında gerginlikler oldu. 1990 yılı... Her birimizin arasında ikişer yaş var. Ablam benden iki yaş büyük, abim ablamdan iki yaş büyük. Tabii bu süreçte annemin gebe olduğunu öğrendik. Annem ayrıldıktan sonra bir doğum daha yaptı. Down Sendromlu bir kız kardeşim var. O bebek maalesef engelli doğdu. İşte, şimdi dönüp baktığımda, abimin aslında işte o yetiştiği kültürden kaynaklı, kararları erkekler verir, erkek şiddet uygulayabilir, zihninde olduğunu görebiliyorum. 97'ydi, Antep'e taşındık. Lise 2 öğrencisiydim. İşte evin sorumlulukları artık benim ve ablamın üzerinde. Abim ara ara ekonomik olarak destek sunuyor ama yeterli değil. Annem işte o süreçte doğum yaptı. Engelli bir kız kardeşimiz var. Burada bir yakınımızın teras katındaki bir odasında kalıyoruz. Bir oda, bir mutfak. İşte ben, ablam, bir bebek, annem. Ev çok eski, ısıtmakta zorlanıyoruz ve benzeri zorluklar yaşıyoruz, ayakta durmak zorundayız. Ben okulu bırakmaya karar verdim. İşte, ilk bir iki ay okula devam ettim. Sonrasında bu şekilde yürüyemeyeceğime karar verip okulu bırakmaya karar verdim. O süreçte işte başarımdan kaynaklı annem, tasdiknamemi almaya geldiğinde okula, okulun müdürü işte eski notlarıma baktı. O okuldaki bir iki aylık başarımı görünce işte kesinlikle tasdiknameyi vermeyeceğini, eğitimime devam etmem gerektiğini, işte gerekirse okulda bana iş vereceğini söyledi. Fakat işte kendi arkadaşlarımın olduğu bir yerde çalışmak açıkçası biraz ağrıma gitti. O dönem bir restorana, geceleri okula gidiyordum, sabah ezanında üstüm sırılsıklam eve geliyordum, üstümü değiştirip uyuyordum. Bazen duş almaya bile vaktim olmuyordu. Öğlen çıkıp okula gidiyordum. Öyle eğitimime devam ettim. İşte müdürün açıkçası tasdiknameyi vermeme kararından sonra biraz daha mücadele edeyim dedim. Sanırım bir yıla yakın, sabah ezanında eve gelip, öğlen okula giderek tekrar okul çıkışı okul kıyafetiyle üstümü değiştirmeden restorana gidiyordum, mutfak bölümünde çalışıyordum. Bulaşık yıkama işi genelde bendeydi. Saat 10'a kadar restoranda servis yapıyordu, 10'a kadar işte mutfakta hamburger ve pizza ve benzeri yiyecekler hazırlayıp ondan sonra da temizlik kısmını yapıyordum. Böyle bir yılım geçti. Ardından yaz dönemleri çalışarak yine işte okuldan sonra bir, bir sene sonra o restorandan ayrıldım ben tabii. Restoranlarda çalışarak, mağazalarda çalışarak liseyi bitirdim. Sonrasında önüme üniversiteyi koydum. Tabii bu süreçte abim döndü. Abimin dönmesiyle birlikte babam ile annemi tekrar bir araya getirme çabaları. Babamın işte o barışma süreçlerinde annemin şiddetine ben tanık oldum. Bire bir evet çocukluğumdan hatırlıyorum falan filan, ama bire bir ben tanık oldum. Hatta işte annemi öyle düşünüyorum. Öyle yapmak istedi mi bilmiyorum. Öldürmeye kalktığına tanık oldum. Birkaç defa ben müdahale ettim ve her müdahale ettiğimde abimden şiddet gördüm. İşte, babanızı kabul etmiyorsunuz ve benzeri bir yaklaşım ile. Hem çalışıyordum hem okula gidiyordum, dershaneye

gidiyordum. İşte, işten eve geç gelince şiddet görüyordum, dışarı çıkmak istediğimde şiddet görüyordum. Ama acı tarafı şudur ki, abimin o şiddetlerine meyil veren annemdi. Annem, abim şiddet uyguladıktan sonra çoğu zaman o da şiddet uyguluyordu. Nitekim bu süreç içerisinde üniversiteyi kazandım. 2001, "***" Üniversitesi Eğitim fakültesi "***" Bölümü'nü kazandım. Üniversiteye gittiğimde, sanırım birinci ya da ikinci sınıfta, tabii ki o dönemlerde işte Kürdüm, Aleviyim ama kimlik bilincim çok fazla yok. İşte, Maraş'ta ortaokula giderken ara ara annemin işte şey telkinleri olurdu. "Alevi olduğunuzu söylemeyin. Kürt olduğunuzu söylemeyin." Çünkü işte bir Maraş Katliamı gerçekliğini görmüştür, ama biz çocuğuz, devlet ne anlatırsa onunla büyüyoruz. İşte, kendimizi Atatürkçü, Kemalist görüyoruz ve şeyi algılayamıyoruz. İşte o açıkçası, "Kürt olduğunuzu söylemeyin. Alev olduğunuzu söylemeyin" yaklaşımını anlamıyoruz ve bir de bunun yanında, işte Maraş Katliamının yaşandığı mahallede oturuyoruz ve öğretmenlerin o çocuklara bakış açıları da farklı. Travmalar yaşıyoruz. Çünkü size İslamiyet anlatılıyor ama sizin yaşantınızla örtüşmüyor. Ben o dönem bir kimlik bocalaması yaşadım. İşte, Müslüman mıyım? Değil miyim? Kürt müyüm? Değil miyim? Nitekim üniversiteye gittiğimde, hiç unutmuyorum, adını da unutmuyorum, ben çoğu öğretmenimin adını unuturum ama hocamın adını unutmuyorum. "Kürtler yoktur." Bir Osmanlıca hocasıydı, Osmanlıca dersimize giriyordu. "Kürtler yoktur" söylemiyle, kimliğimle tanışmaya başladım yavaş yavaş. O tartışmalar başladı. "Hayır, bizler varız." Sınıf arkadaşlarımızla o tartışmalar başladı. Daha şeydir, o döneme kadar işte Kürt olduğunuzdan kaynaklı ötekileştirildiğimizin çok çok farkında değiliz. Çok çok bilincinde değiliz. Kürt kimliğim, Alevi kimliğimin önüne geçmeye başladı. Üniversite ikinci sınıftayım, İzmir'de sanırım hangi üniversiteden geldiğini hatırlayamayacağım ama sürgün gelen bir edebiyat öğretmenimiz, bu arada ben müthiş ders çalışan bir öğrenciyim. Tabiri yerindeyse inek öğrencilerdenim. Ders çalışmayı, öğrenmeyi çok severim. Hâlâ birçok eğitim geçirdikten sonra şu an işte ikinci üniversitemi bitirmek üzereyim, ikinci üniversiteden sonra üçüncü üniversite hayallerimi, kızımla okumayı planlıyorum. O süreçte böyle işte verilen ödevleri tam yerine getirme, işte okulumu başarılı bir şekilde bitirme çabalarım var. Eser inceleme dersimiz. Yeni Türk Edebiyatı deniliyor ama bizler Türk Edebiyatı'nın eserlerini alıp, o eserleri okuyor, eleştiriyoruz, eserleri sınıfta anlatıyoruz falan, ben bütün yarıyıl tatilimi eser incelemeye ayırdım. Bir ödevimiz var ve bir liste verilmiş, o eserler incelenecek ve şey yapılacak, oradan not alınacak. Yarıyıl tatilinden sonra döndüğümde, internetten kitap özetlerini alıp, oradan değerlendirme yapan öğrenciler 90'larda, yüzlerde not alırken, benim notum 50'ydi. Bununla bir kriz yaşadım. Sadece benim değil çok yakın olan yine bir Kürt arkadaşımın notu da. Biz ikimiz müthiş derecede eserleri inceleme noktasında şeyiz. Hem kitap okumayı seviyoruz hem o anlamda kendimize bir yol çizmişiz, biz bu anlamda kendimizi geliştireceğiz, üniversiteden sonra da bu yola devam edeceğiz şekilde. Eser paylaşımı yapmışız, birbirimizle fikir alışverişleri yapıyoruz, raporlar yazıyoruz.

Ödev tesliminden sonra sınıfta notlar okunurken notumun 50 olduğunu öğrendim. Ve hoca tarafından da bilinen işte açık açık şey söyleniyor, ben internetten baktım ve benzeri. Onlar 90'larda, 100'lerde aldılar. Sonra şunu anladım, bu adam tamamıyla bizim Kürt kimliğimizden kaynaklı, bize böyle bir bakış açısıyla geliyor ya da bize böyle bir tepki geliştiriyor. İlk defa Kürt olmamdan kaynaklı bir tartışma yaşadım sınıfta. Bunu hak etmediğimizi ve tamamıyla kimliğimize yönelik bir yaptırım olduğunu ya da işte bir ceza sistemi geliştirdiğini söyledik. Fakat bunu dair bir çözüm üretemedik. Bir sonraki sene, üçüncü sınıftayız artık, o öyle gitti, kabullenmek zorunda kaldık. Yapabileceğimiz çok bir şey yok, ama tartışmalar devam ediyor. İşte biz Nevruzlara katılıyoruz, Kürt kimliğimizi öne çıkarıyoruz. Partiye gitmeye başladık. O dönem sanırım HADEP dönemiydi. Partinin kültür çalışmalarında yer alıyoruz, folklor ekibine dahil oluyoruz falan. Üçüncü sınıfta, yine sanırım Eski Türk edebiyatı dersiydi, aynı hoca. Tabii hoca şeye karşı artık beni tanımaya başladı. Güçlü bir karakterim, itiraz edebiliyorum, deşifre edebiliyorum. Sınava girdik. O yine o Kürt arkadaşımla birlikte sürekli bizim çalışmalarımız hani birlikte. Finale hazırlanırken de birlikte hazırlanıyoruz, vizeye hazırlanırken de birlikte hazırlanıyoruz, ödevlerimiz birlikte, her yerde birlikteyiz. Sınav esnasında, erkek arkadaşım bu arada o benim, birlikte çalışmışız, sınav esnasında soruları cevaplarken erkek arkadaşım öğretmene şeyi sordu. "Kısaltma kullanabilir miyim?" dedi. "Yazacaklarım bu kâğıda sığmayacak, kısaltma kullanabilir miyim?" dedi. Hoca, "evet, kullanabilirsiniz" dedi. "Anlaşılır kısaltmalarınızı kabul edebilirim" dedi. Sınav sonucunda aynı cevapları vermemize rağmen, çünkü birlikte hazırlanmışız, yorumlarda da birlikte yorum yapıyoruz, yani hani şey bakış açımız aynı. Yorumlarda da benzeri yorumlar yapmışız. Ben aldım 80, arkadaşım aldı 50. Böyle olunca, işte biz yine itirazda bulunduk ve bir adım ileriye gittik. Ha, bu arada sınavlar şeye girdi. Yani o üniversitenin eğitim sistemi grubuna girdi. Biz internetten bakıp görüyoruz. Hocanın sınıfta açıkladığı yok. Benim notum 80, arkadaşınki 50. Biz ertesi gün hocanın yanına gittik, neden böyle? Kağıdını açtı dedi ki, "sen" dedi, "buralarda, buralarda" dedi, "kısaltmalar kullanmışsın, bu yüzden notunu kırdım." Dedik ki "ama biz sınıfta sana soruldu ve sen evet dedin, kullanabilirsiniz dedin. Buna hani istinaden bu kısaltmalar kullanıldı." "Hayır kabul etmiyorum" dedi. İşte, bölüm başkanına çıktık. Böyle bir durum söz konusu. İtirazda bulunduk. Resmi bir itirazda, rektörlüğe bir dilekçe yazdık. Bu, burada benim notum 80 olmasına rağmen, ben itirazda, arkadaşım itirazda bulunurken yanında bulunduğum için benim notum da 50'ye düşürüldü. Arkasından işte bölüm başkanımızla iletişimlerimiz oldu. Bizden dilekçelerimizi geri çekmemizi istediler. Çünkü bizim dilekçe vermemiz üniversitenin bir eksikliğini ortaya koymuş. Notlar internete girdikten sonra değiştirilmemesi gerekiyormuş. Böyle bir sistemin oluşturulması gerekiyormuş, fakat ISS sistemi böyle değilmiş. Bu anlamda bir suç işlemişler ve dolayısıyla bizim hani dilekçe vermemiz ile tabii bu eksiklik ortaya çıkacak. Geri çekmemizi istediler. Kabul etmedik. Dedik ki "yok, yani bu

adamın yaptığı bu bir değil, iki değil, üç değil. Defalarca biz kimliğimizden kaynaklı ötekileştiriliyoruz. Bunun resmi bir karşılığı olmalı." Sonrasında da soyadını hatırlayamayacağım bölüm başkanıyla konuşurken bizim aslında bu notları hak etmediğimizi, işte Kürtçülük yaptığımızı, Nevruz bayramlarına katıldığımızı, işte sınıfta sınıf arkadaşlarımızla birlikte böyle tartışmalar yarattığımızı ve bundan kaynaklı notumuzun düşürüldüğünü açıkçası beyan etti. "***" o dönem bölüm başkanımız, bölüm başkanımız, dolayısıyla üniversitedeki o Kürt kimliğiyle tanışmam bu şekilde oldu. Ötekileştirmeyi fark etmemle oldu. Yıl 2005, mezun oldum. Tabii ondan sonra şeyi bıraktım artık, o inek öğrenci yerini tamamıyla şeye bıraktı. Ben buradan ne yaparsam yapayım, ne kadar çalışırsam çalışayım, benim notlarım 50 den yukarı çıkmayacak. Nitekim o işte Yeni Türk Edebiyatı'ndaki notum, işte Eski Türk Edebiyatı'ndaki notum 50'de kaldı. 80 girilmiş olmasına rağmen tekrar 50'ye düşürüldü, tekrar 80'e çıkarılmadı. O notum öyle kaldı. Dolayısıyla ders çalışmayı bıraktım. 50 geçecek notumu alayım, üniversite hayatımı gezerek, tozarak geçireyim, buradan kurtulayım diye, ki o dönemdeki hayalim aslında üniversitede kalmaktı. Fakat öyle olmayacağını gördüm. Hani, işte kendi şeyi hazırlıklar yapıyorlardı. Onu görüyorsunuz o üniversitede. İşte, biz bu arada "***" Öğretmenliği Bölümü'nün ilk öğrencileriydik. O üniversitenin ilk öğrencileriydik. Dolasıyla şeye ihtiyaçları var, asistana ihtiyaçları var. Birinci sınıftan itibaren aslında kimleri asistan yapacaklarını, kimleri üniversitede bırakacaklarına dair hazırlıklar yaptıklarını gördük. Aslında bizim notlarımızı düşürmelerinin nedenleri o. Bununla yüzleşince bir üniversitede kalma gibi bir hayal kurmamam gerektiğini, bu noktada hayal kırıklığı yaşayacağımı fark edip geçer not almaya başladım. Fakat bunun yanında, ben bu arada TM, hani Türkçe sözel bölüm olmasına rağmen ben TM çıkışlıyım lisede. Türkçe-matematik bölümündeydim, sayısalım çok iyi. Ben o dönem şeyi bırakıp, yani hani ders geçmeyi bırakıp KPSS'ye hazırlanmaya başladım.

2005'te mezun olduğumda kendi sınıfımdan atanan iki kişiden biriydim. "***" diye bir arkadaş atandı, ben atandım. Onun dışında biz, kaç kişilik bir sınıftık? Sanırım 38 kişilik bir sınıftık. 36 kişi atanamadı. Bölüm başkanının şöyle bir yorum yaptığını duydum ben, tabii işte o dönem yakın arkadaşlardan da şeyde kalanlar oldular, gidip görüşenler oldu. İşte KPSS'yi geçti. Yani o, o potansiyelde bir öğrenci değildi dediğini duydum. Atanmıştım, devletteydim artık. Kadrolu bir öğretmendim. Önce şeye atandım, Meriç'in bir köyüne atandım, öğretmen olarak. Bu arada ben şey yaparken KPSS'den hani tercih yaparken aslında hep Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgesi'ni yazdım. Gidip oraları görmek istiyordum, kendi halkımla tanışmak istiyordum diye ama Edirne geldi. Edirne'nin Meriç'in köylerinden biriydi. Ben oraya gittiğimde köy okuyan... Benim atandığım okul kapanmış, başka bir okulla birleştirme yapılmış, başka bir okulla birleştirme yapılınca benim okul öğretmenliği ihtiyacı kalmamış, kalmayınca beni il emrine verdiler. İl emrine

verdikleri için okula gittiğimde yakın bir köye, "***" diye bir köye, adını hatırlamayacağım, vermişlerdi. Ben Edirne'de, İstanbul ötesinin esmer vatandaşlar diye tanımlandığıyla yüzleştim, karşılaştım. İşte, müfettişler bizlere eğitim verirken İstanbul'un bu tarafında batı tarafında yaşayanların işte kutsal insanlar, beyaz insanlar olarak tanımlandığını, öbür tarafının esmer vatandaşlar olduğunu, esmer vatandaşların gerici, cahil, çok da kayda değer olmayan vatandaşlar olduğuna dair bir inanç olduğunu gördüm. Yaklaşık yarım dönem kaldım orada.

O süreçte evleneceğim adam ile tanıştım. Aslında yazın tanışmıştım. Yani o atanmadan önce. Abimin yakın bir arkadaşının eşinin kardeşiydi evleneceğim adam. Ara ara işte benim Antep'teki ailemin yanına gelip gidiyordu. Onlar o süreçte, öğretmen olmamdan kaynaklı, ben bununla da sonradan yüzleşeceğim. Öğretmen olmamdan kaynaklı gelinleri olarak tanımlamışlar beni. "***" ile tanıştım. Sonra ben Edirne'ye gittikten sonra da onun aramaları oldu. O dönem işte erkek arkadaşımdan ayrılmışım, üniversitedeki erkek arkadaşımdan ayrılmışım. Edirne benim için müthiş hani, böyle yaşanması mümkün olmayan, insanlarıyla iletişim kuramadığım, bana göre olmayan bir kentti. Ya çünkü ben orada, evet, kendimi esmer vatandaş olarak tanımlıyordum, öyle görüyordum. Çünkü onların bakış açısı buydu. Yapamadım orada. Yarım dönem sonra, yani şubat ayıydı sanırım. Yarıyıl tatiline geldiğimde nişanlandım. İlk defa devlet o dönem stajyer öğretmenlere tayin hakkı verdi. Normalde stajyer öğretmenler tayin isteyemiyor, fakat o dönem işte nikahımızı kıydık, eş göreviyle Antep'e tayin isteyelim diye. Eş göreviyle ben Antep'e geldim. Yine hani böyle ailemle birlikte yaşamaya başladım. Düğüne kadar. O süreçte ailemin bana para getirecek kaynak olarak baktığını gördüm. Çünkü işte evleneceğim adamı çok sevmişlerdi, ailesini çok sevmişlerdi, nişan takılırken gayet mutlulardı, mesutlardı. Nişan takılırken, tabii o dönem ben henüz böyle işte olaylara şey gözüyle bakmıyorum, işte ben bir kadınım, erkekle eşit düzeydeyim gözüyle bakmıyorum, ama çocukluğumdan itibaren işte o babamın anneme olan şiddeti, abimin bizim üzerimizde söz hakkına sahip olması, hayatımıza dair kararları dahil olması noktasında hep şeyin sorgulamasını yapıyorum yani niye? Hani niye benimle ilgili kararlar onlar veriyor? Benimle ilgili kararlar niye onlara soruluyor? Niye abime soruluyor? Sorgulaması yapıyorum ama bir mücadele ağı geliştirmemişim henüz. O süreçte işte düğün tarihine karar verilecek. Anneme diyorum ki anne ben bir süre çalışmak istiyorum. Evlenmek istemiyorum. Tamam, nişan takalım. Nişanlı kalmak istiyorum. Annem, yaz tatilinde düğün kararı alıyor. Nişan gecesi kızdım ben "Ya niye böyle bir şey yaptın?" Bir şeysiz olmaz hiçbir hazırlığım yok çünkü, çeyiz hazırlamam gerekiyor ya. Ben bir kadınım, evliliğe hazırlık yapmam gerekiyor. Hiçbir hazırlığım yok. "Hallederiz" dedi. Fakat düğünden, şey özür dilerim nişandan bir iki hafta sonra ben Antep'e taşınınca ailemin tamamıyla bana işte memur, bizim ekonomik ihtiyaçlarımızı karşılamalı gözüyle baktığını gördüm. Çünkü işte evlilik hazırlığı yapıyorum, ihtiyaçlarım var, onları satın alıyorum

ama ısrarla benden kendilerine ev almamı istiyorlar. O dönemde hani tamam bakın alayım ama bu arada ben liseyi kendi emeğimle okumuşum, üniversiteyi kendi emeğimle okumuşum, burslarla geçinmişim hani şeyle geçinmişim, kredilerle geçinmişim şeyle noktasında onlara kendimi borçlu hissetmiyorum açıkçası. Ama işte beni okuttuklarını, dolayısıyla bunun bir bedeli olduğunu, bunun bedelinin de onlara ev almaktan geçtiğini söylemeye başladılar. Bu bizim aramızda bir çatışma yarattı. Çatışma yaratınca düğünüme kadar ailemle tüm bağlarım koptu. Artık ben şey istemeye başladım. Bir an önce evleneyim, bu evden kurtulayım olarak bakmaya başladım. O süreçte evleneceğim adamın çok da bana göre olmadığını gördüm. Çünkü hani işte böyle yalanlarını görmeye başladım. Nişanlanırken de biz çıkarken bana söylemediği birçok şey olduğunu o dönem öğrendim. Onun ailesinin de bana aslında 'öğretmendir, maaşı vardır, bize de bakar' penceresinden baktığını fark ettim, ama kendi evimden kurtulmak istiyorum. Kendi ailemden kurtulmak istiyorum. Annem benimle konuşmuyor. Çünkü o süreçte işte ev istiyorlar, alacakları ev iyi, iyi bir şey olmalı, fakat benim ona gücüm yok. Benim alacağım evleri beğenmiyorlar. Böyle bir sancılı süreç yaşadık. Oradan kurtulmak istiyorum. Böyle olunca açıkçası kendimi bir dipsiz kuyunun içine attım. Aileme bir miktar kredi çekerek evliliğime izin vermeleri şartıyla, Ağustos'tu sanırım, evlendim.

Ve öyle bir evlilikti ki, evlendiğim ilk hafta, bu arada işte benim tutacağım ev hazır değil, yerleşeceğim ev hazır değil. Yaklaşık bir iki ay kadar kayınvalidemle birlikte yaşamam lazım. Kayınvalidemin hakaretlerine maruz kaldım. Kendi evli bir kızı var ve ben bu arada, işte evlenirken öyle şey bir kadınım ki hani işte şey giyebiliyorum, mini etek giyebiliyorum, dekolte giyebiliyorum hatta işte oğullarıyla tanıştığımda, kendi onların ailesiyle tanıştığımda dekolte giyip gitmiştim. Dekolte giydiğim için kayınvalidem görgüsüz olduğumu söyledi. Hakaretleriyle yüzleştim, ama işte o şey sürecinde erkeğin ailesinin de bana aslında para kaynağı olarak baktığını benim ailem de gördü. Bu anlamda bir çatışma yaşadık. Ailem kesinlikle işte "biz senin bu adamla evlenmene izin vermiyoruz" demeye başlamıştı nişanlı dönemindeyken. Ama benim için fark eden bir şey yoktu. Benim kendi ailem de bana para kaynağı olarak bakıyordu, eşimin ailesi de bana para kaynağı olarak bakıyordu ama ben işte ben evleneceğim, o evden kurtulacağım, evlendiğimde kendi yaşamımı kurup, kendimle ilgili kararları ben verebileceğim olarak bakıyorum. Öyle olunca evlendim ve o ilk hafta bu hakaretlerle yüzleşince bırakıp gitme şansımın olmadığını düşündüm. Üç yıla yakın bu süreci böyle yaşadım. İşte, erkeğin ailesinin gücü üzerimde baskı unsuru olarak kullanılmaya başlandı. Kayınvalidem, eşi daha o gençken vefat etmiş bir kadındı. Maaşı vardı ama kendi evindeki işte bekar oğlunun faturalarını getirip bize ödetmeye başladı. İşte evli olan bir görümcem vardı, eşimin ablası, onun borçlarını bize ödetmeye çalışıyordu ve gerekçesi şu, işte görümcemin eşinden habersiz yaptığı borçları eşi öğrenirse boşanırlar. Dolayısıyla bu noktada

benim eşim ile huzursuz olmam çok umurunda değildi. Hatta bir böyle tartışma sırasında işte bunu neden yaptığını, hani kızından kaynaklı bize neden sıkıntı verdiğini sorduğumda, bana açık açık şöyle bir cümle kurmuştu, "kızım boşanacağına oğlum boşansın" demişti ve ben bu süreçte hamileyim. Kızıma hamileyim. Eşim askeri personeldi, uzman çavuştu. Ya o ailenin bize o yarattığı çatışma, yarattığı sıkıntılardan kurtulmak adına işte gidelim buradan diye düşündük. Kars'a tayin istedik.

Kars'a gittiğimizde ya 2009, kızım 2007 doğumlu, iki yaşlarında falan. Kars'a gittiğimizde şimdi ben şeyi görmeye başladım. Antep'teyken eşim, herhangi bir hata yaptığında çevreden bir müdahale görüyordu. İşte, amca müdahale ediyordu, kuzenler müdahale ediyordu, sorunlar bir şekilde çözüyordu. Kars gittik, Kars'a gittiğimizde ben ikinci çocuğuma hamileyim. Sanırım ne zamandı? Yaz dönemiydi, gittik, yerleştik ve adam bilmediğim bir yer, çevremin olmadığı bir yer, ikinci gebeliğimi yaşıyorum, çok zorlu bir gebelik, küçük bebeğim, hani küçük kızım küçük iki yaşlarında. Onu beslemekte zorlanıyorum, ama eşim beni evin içinde bırakıp bırakıp her hafta sonu arkadaşlarıyla dışarı çıkıyor. Pikniğe gidiyor, balığa gidiyor ve ben evin içinde öyle bekliyorum. İşe gidemez hale gelmeye başladım. Ağır bir depresyon geçiriyorum ki işe gidemez hale gelmeye başladım. Şeyi sorduğumda hani ya bunu neden yaptığını sorduğumda yalan söylemeye başladı. Mesela en hani böyle işte artık ayrılmaya karar verdiğim nokta, birkaç hafta üst üste işte cuma günü balığa gidiyor, cumartesi günü pikniğe gidiyor, pazar günü başka bir arkadaşlarıyla pikniğe gidiyor. O üç gün bu şekilde gidiyor. Cuma akşamından başlıyor. Tepki vermeye başladığımda, bir gün bana işte "Hazırlık yap, hafta sonu pikniğe gideceğiz" dedi. Günlerden cuma, pikniğe gideceğiz diye ben işte hazırlık yapacağım, sordum dedim ki hani "Ne yapacağım? Ne hazırlayayım?" Gözümün içine bakarak: "Sen gelmiyorsun" dedi. "Neden?" dedim. "Biz erkek erkeğe gideceğiz." "Ama aylardır siz erkek erkeğe gidiyorsunuz" dedim ve açıkçası hani gözümün içine bakıp, işte "kadınsın, evde oturman gerekiyor" benzeri bir yorum yaptı. Ve ben o gün ona işte "kapıdan çıkarsan, bir daha bu kapıdan giremezsin" dedim. Bir arabam vardı. Araba benimdi, ben almıştım, parasını ben ödemiştim, adam benim arabamla o gün pikniğe gitti, ertesi gün geldi. İşte, o akşam balığa gitmişler, gündüz piknik, akşam balık, ertesi gün geldi valizini hazırladı. Ben kızımı onun yanında bırakıp, Kars'tayım, Van'da arkadaşlarımı ziyarete gitmek istedim. Tabii ilk önce işte acaba sorunları halledebilir miyiz olarak baktığımda, hani çözüm arıyorum, evden uzaklaşalım, bir gidip kafamızı dinleyelim, gelmek istemedi. Ben arkadaşlarımın yanına gitmek istedim. Gidip biraz kafamı toparlamak istedim. Bir tatil vardı, sanırım 29 Ekim tatiliydi. Tatili değerlendirmek üzere kızımı ona bıraktım, Van'a gittim, ertesi gün döndüm. Döndüğümde evi terk etmişti. Hani "neden yaptın" diye sorduğumda kendisini aldattığımı düşünmüştü. Ben de şunu sordum, dedim ki "yani aylardır buradayız, her hafta sonu sen işte dışarı çıkıyorsun, arkadaşlarınla

gezmeye gidiyorsun, ben senin beni aldattığını düşünmedim. Benim hani bir günlüğüne dışarı çıkmamdan kaynaklı niye seni aldattığımı düşündün?" Kurduğu cümle bana aynen şuydu, "Çünkü sen kadınsın, erkekler gidip gezebilir, erkekler tozabilir, erkekler geceleri dışarıda kalabilir bu sorun değil, ama sen bir kadınsın tek başına bir yere gidemezsin." Bu söyleminden sonra boşanmaya karar verdim. Eşime aşıktım ama bu cümle bana çok ağır gelmişti. Çünkü yıllardır şeyin bocalamasını yaşıyorum, yaşıyordum, yani işte bir tartışma konusu olduğunda, bir sıkıntı yaşandığında hep şey dayatılıyordu, bu erkek. Peki ona erkeklik gücünü veren şey ne? Hani yani erkek olduğun, olmasından kaynaklı, benden daha fazla gezme hakkına niye sahip? Çünkü para kazanıyor, işte evin bütün yükü onun üzerinde. Hayır. Ben de para kazanıyorum ve ondan iyi para kazanıyorum. Eğer güç buysa ben de güçlüyüm. O zaman evin reisinin benim olmam gerekiyor. Ekonomik gücüyle bakıyorsak. Bunun zaten tartışmasını yaşıyordum, bocalamasını yaşıyordum. Yani atıyorum, işe gidiyorum, o da sabah işe gidiyor. Akşam evimize dönüyoruz ama ben mutfakta çalışıyorum. O televizyonun karşısında yemek yeme... Hani yemeğin gelmesini bekliyor. İşten geliyorum, ayrıca temizlik yapıyorum ama o işten geldiğinde üstünü değiştirip arkadaşlarıyla buluşmaya gidiyor. Bunun bocalamasını hep yaşıyordum. Güç dediğimiz şey ne? Paraysa kazanıyorum. Fiziki güç ise kimin kimden güçlü olduğunu kimse bilemez. Dolayısıyla boşanmaya karar verdim. Bir celsede boşandık. Tabii boşanmaya karar verirken Kars'ta yaşadığım farklı noktaların da açıkçası etkisi var, ama en büyük etken buydu. İşte kadın olmam, kadın olmamdan kaynaklı eve kapatılmak istenmem, söz hakkımın olmaması, hayatın bana işkenceye dönüştürülmüş olması büyük etkendi. Ama karar vermemde yine çok başka bir etken de vardı. İşte şeydeyken, Antep'teyken, ben bu arada öğretmenliğimin ikinci yılı, stajyerliğim kalkar kalkmaz "***" üyesi oldum. Gidip kendim hani ben "***" olmak istiyorum dedim ve üye oldum. Antep'teyken hiç sıkıntı yaşamadım. Hani, "***" olmam, Kürt olmam, Alevi olmam hiçbir dönem açıkçası burada onun askeri personel olmasından kaynaklı hiç sıkıntı yaşamadım. Hatta işte "***" arkadaşlara şöyle bir söz vermiştim, o dönem kızıma yeni doğum yapmışım, arkadaşlar eylemlere çağırıyorlar, hep şey diyordum, "kızım küçük, memeden kesilir kesilmez, ben eylemin ilk hani önünde bulunacağım" demiştim. Antep "***" bir arkadaşımız geçen aylarda vefat etti. Nitekim, kızımı memeden kestiğimde bir eylem vardı, konusunu hatırlamıyorum. Antep'ten, Yeşilsu'dan Kırkayak'a doğru mu yürüdük? Kırkayak'tan, Yeşilsu'ya doğru mu yürüdük? Onu hatırlamıyorum ama önde pankartı tuttum. Eşim o dönem Doğu'da görevde. Tabii işte yerel basına falan çıkmıştım. Ama kayınvalidem direkt eşimi arayıp, "senin karın eylemlere katılmaya başladı" demişti. O "haberim var" demişti. Burada hiç sıkıntı yaşamadım. Aktivistliğim Antep'te başladı.

Kars'a gittiğimde, sanırım biz yeni ilk gittiğimiz dönemler "***" üyesi olduğumu öğrenmişti komutanları. Haber göndermeye başladılar. "İstifa etsin! İstifa etmezse, eşinden yana seninle

sözleşmemizi bitiririz" diye. Birkaç defa bu tehdit geldiği için açıkçası, o dönem hani başka da bir kriz yaşamayalım, ben sendikadan istifa edeyim diye karar verdim. Sendikaya istifa etmek için gittiğimde, istifa formu yoktu. İstifa formu istedim ama istifa formu yoktu, çıktık tekrar. Daha sonra istifa formu geldiğinde ben gidip hani istifa edeceğim. Fakat o süreçte açıkçası şey kısmı kafamda böyle soru işaretleri yaratmaya başladı. Yani benim özgürlük alanım yok mu? Benimle ilgili kararları komutanları mı verecek? Tartışmasını kendimle yaşıyorum. Ama benim sanırım kimliğimle tanışmam, Kürt kimliğim ile yüzleşmem ve şeye başlamam, ben kimim, ben neyim sorusuna başlamam Ceylan Önkol'un katledilmesiyle başladı. O dönem işte ikinci çocuğuma gebeliğim zorlu bir hani gebelik olduğu için açıkçası şey arasında kaldım, kızıma mı bakmalıyım? İkinci bir çocuk mu doğurmalıyım? Eşimin annesine yardımcı olması adına yanımıza çağırdım, gelmedi. Hani, şey anlatmama rağmen; "***" bakamıyorum, gebeyim, kalkamıyorum, başımı kaldıramıyorum. Gelmek istemedi, gelmeyince iki çocuk arasında bir tercih yapmam gerekiyordu ve kendi kendime şunu söyledim, yani kucağımdakinden vazgeçmektense, karnımdakinden vazgeçerim. Henüz cenin, bir kan pıhtısı deyip kürtaj oldum. Kürtaj olmamla birlikte Ceylan Önkol katledildi. Ve sosyal medyada oradaki karakolda bulunan bir uzman çavuşun, Ceylan Önkol'un köyüyle ilgili "zaten PKK'lı bir köydü" demesi üzerine eşime düşman oldum. Çünkü eşim de uzman çavuştu. Çok uzun bir süre Ceylan Önkol'u eşim katletmiş gibi hissetmeye başladım. Zaten o hani şey cümlesinden sonra da tamamıyla boşanmaya karar verdim.

Sonrasında sendikada aktivistliğim başladı. Sendikadaki aktivistliğim başlamasının yine en büyük etkeni, Kars merkezde oturuyorum. Kars merkeze 30 kilometre uzaklıktaki bir köye atanmışım, gidiş gelişi yok. Kucağımda bir bebek var, "***" çok küçük, gidip gelemiyorum. Gidip gelemeyince açıkçası işte Milli Eğitim'e bir dilekçe, o dönem işte evliydim henüz, henüz boşanmamıştım. Askeriyenin de biraz müdahalesiyle "***" ilçesinde yine çok yakın bir köye görevlendirme verildim. Okulun müdürü, Eğitim-İş, Eğitim-İş'in Başkanı, yanında bir müdür yardımcısı var, her gün servis ile gidip gelirken, işte "Kürt'sünüz, PKK'lı mısınız? Değil misiniz?" Tartışması yürüyor. Ve siz sürekli kendinizi savunmak zorunda kalıyorsunuz. Hep amalar ile. Evet, hani ana dilde eğitimin önemini ve insan hakları olduğu noktasında yani hiçbir soru işaretim yok, böyle olması gerekiyor. Bunu açıklarken hep amalarla cümleler kuruyorum. Ama, ama "Evet Kürdüm ama, Aleviyim ama..." O süreçten sonra onların yaratmış olduğu o baskıdan kaynaklı, "***" daha bir aktivist olmaya başladım. En önde yer alıyorum, ilk göz altımı orada yaşadım "***" kucağımdayken, "***" arkadaşlar üç sene kaldım orada. Hep şeyin esprisini yaparlardı. "Biz seni, sendikaya istifa etmeye gelen öğretmen olarak hatırlıyoruz." Evet istifa etmeye giden bir öğretmendim, ama sonrasında Kars'ta, tabii Antep'te hiç onun sıkıntısını yaşamadım. Kürt olmanın, aslında Antep'te Kürt değildim, Antep'te Alevi değildim. Antep'te TC vatandaşı olan bir

kadındım. Ama Kars'a gidince açıkçası Kürt olmanın ne demek olduğuyla yüzleştim. O okuldan sonra başka bir okula görevlendirme gittim. Mesela o okul Terekeme köyüydü. Kürtlerin olmadığı bir köydü, Terekeme köyüydü. Oraya başka öğretmenin atanmasıyla birlikte, beni yine nüfusun hepsinin Kürt olduğu bir köye atadılar. Okul müdürü Kürt, öğrencilerin hepsi Kürt ve okulun müdürü de orada. 23 Nisan programını hazırlıyoruz. Okullarda öğretmenlerin tören hazırlamak gibi kutsal bir görevi var. 29 Ekim olur öğretmen hazırlar, 23 Nisan olur öğretmen hazırlar. Program hazırlayıcısı benim. Bir şeyler geliyor bana işte yapılacak olan etkinlikler geliyor. Her sınıftan bir etkinlik geliyor. Ana sınıfı, iki tane ana sınıfımız var. Ana sınıflarından etkinlik geldi, İngilizce eşliğinde dans. Okey, sıkıntı yok. Ben o dönem 8. sınıfların derslerine giriyorum. Benim 8. sınıf öğrencileri geldiler. "Öğretmenim, biz" dediler, "23 Nisan'da Şemmame oynamak istiyoruz." Şemmamenin ne olduğunu biliyor musunuz bilmiyorum. Siyasi bir parça değil. Kuzen anlamına geliyor. Şemmame oynamak istiyoruz. Ben o kadar hani böyle saf ve masum düşünüyorum ki. "Oynamasını biliyor musunuz çocuklar?" "Bilmiyoruz!" "Tamam" dedim. "Ben size öğretirim." Yalnız hani böyle şey işte, programa yazacağım fakat müdüre hani şey yapmam lazım, programı müdüre sunmam lazım. Dedim ki, "yalnız hani işte Müdür Bey'e programı sunmam lazım." "Tamam" dediler. Ertesi gün müdür beni odasına çağırdı. "Siz" dedi, "öğrencilere" dedi Şemmame oynatacağınızı söylemişsiniz." "Evet, Şemmame oynatacağımı söyledim." "Oynatamazsınız!" "Sebep?" "Kürtçe olması!" Ve şunu sorgulamaya başladım. İyi de bu öğrenciler Kürt. Hani, siyasi bir kaygınız var ise bu noktada anlarım, ben de memurum. Bu parçanın siyasi bir mesajı yok. Hani yani niye? Kürtçe olduğu için. Başka bir neden yok. Ben de döndüm, " zaman İngilizceyi de oynatmayalım, İngilizcelerde oynamasın, madem öyle." Bu tartışmayla birlikte açıkçası olay İl Milli Eğitim'e kadar gitti. Beni okuldan göndermeye çalıştılar bundan kaynaklı. Ayrımcılık yaptığımı söylediler, iddia ettiler. Okuldaki iki tane öğretmen arkadaşın kışkırtmasıyla. Nitekim, ben o okuldan alındım. O seneyi bitirdim ama bir sonraki sene okulda öğretmen ihtiyacı olmasına rağmen o okula gitmeme izin vermediler. Benim kimliğimle tanışmam burada oldu yani, böyle oldu Ceylan Önkol'la oldu. Süreç farklı, tamamıyla Kürt kimliğine yönelik olan bir saldırı. Böyle tanıştım. Ondan sonra evden çıkmamaya başladım. Yarı aktivist oldum. Çünkü açıkçası hep şey söylem kullanılır, Fırat'ın işte bu tarafıyla o tarafı. Fırat'ın öte tarafında Kürt olmak farklı bir şey. Fırat'ın bu tarafındayız, Kürt değiliz. Fırat'ın bu tarafında sıradan bir vatandaşız, ama o tarafında Kürt olmak alnınıza yazılı bir kader. Kürt olmasanız da alnınıza yazılı bir kader. Kars'ta olmanız ya da işte o bölgeden bir yerden olmanız yeterli. Batıya gittiğinizde tamamıyla size Kürt gözüyle bakıyorlar ve bakış açıları böyle gelişiyor. Ya da işte o saldırgan tavırları böyle gelişiyor. Ve kendi tarihimi araştırmaya başladım. Kadınlığı araştırmaya başladım ve sevgi adına yapılan birçok şeyin aslında bizleri yok etmek üzere yaratıldığını gördüm ve hep şunu kendime söylemeye başladım, "Alevi olmam ayrı bir ötekileştirme konusu, Kürt

olmam ayrı bir ötekileştirme konusu, kadın olmam ayrı bir ötekileştirme konusu." Ama ben "***" olmanın bedelini de çok ağır ödedim. Kars'tayken tabii..macerasından sonra beni bir daha görevlendirmediler ilçede. Okullarda görevlendirmeye başladılar. Yapılan tüm eylem ve etkinliklerde, ilde ya da farklı bir ilçede hiç kimseye soruşturma açılmazken, bir tek hani bana soruşturma açılırdı. Dolayısıyla orada olmanın yarattığı bir gurur, aynı zamanda bir bedel ödemeye dönüştü. Cezalar verildi, cezalar mahkemeye gitti, geri döndü ve benzeri ve benzeri.

En son okulda, işte ben ders anlatırken ağzımdan çıkan her şey soruşturma nedeni olmaya başladı. Artık kim eylemlerine katılmam, eylem örgütlemem değil, sınıfta söylediğim her şey de açıkçası.. öyle bir ders, Hakkâri alanını derste işleyebiliyorsunuz. Her alanı. Demokrasiyle ilgili bir konuydu. Demokrasiyle ilgili bir konu olunca ben..sınıf öğretmeniydim. Kenan Evren darbesini anlattım. O dönemde işte insanların asıldığı ve bunun insan haklarına aykırı olduğunu anlattım. Bu da soruşturma nedeni oldu. Ve İl, İlçe Milli Eğitim Müdürünün karşısına çıktım, dedim ki, "Ne istiyorsunuz? İstifa etmememi mi istiyorsunuz? Atacaksanız atın, atmayacaksanız istifa edeyim." Uzun bir dönem Almanya'da yaşamış olan bir ilçe milli eğitim müdürüydü..hani soruşturma nedenine dönüşmesine izin vermeyeceğini, evet bir dilekçe verildiğini fakat bu dilekçeyi işleme sokmayacağını söyledi ve bana, "hocam okula git, sen çalışmaya devam et" dedi. Fakat hani ilçe milli eğitim müdürünün açıkçası bu sözünün bir karşılığı yoktu. Niye yoktu? Ben işte görevlendirme için başvuruyorum, yakın okulları istiyorum. Beni merkezi okullara veriyorlar. Sonrasında öğrendim ki, bunu yaparken de çok iyi niyetli yapmıyorlarmış. Gözleri önünde bulunayım, işte en ufak bir eylem etkinliğinde beni görevden atmaya bahaneleri olsun, gerekçeleri olsun nedeniyle beni kendi yakınındaki bir okuldan öğrendim ve bunu da şeyden öğrendim, okulumuzda müdür yardımcısı bir kadın arkadaştan öğrendim. Müdür yardımcısı kadın arkadaştan da şöyle öğrendim, kadın arkadaş o okula kendi arkadaşını almak istiyormuş. Ki, o torpilin yandaşlığın döndüğü bir olay. Kendi arkadaşı almak isterken işte şube müdürleriyle, İlçe Milli Eğitim Müdürleriyle, milli eğitim müdürüne kadar çıkmış, görüşmüş. Ama işte "Hayır biz alamayız" demişler. Kadın da sormuş yani "Niye?" Onlar da şöyle bir açıklama yapmış, "hocam, hani bizim nedenimiz ona yardım etmek değil, gözümüzün önünde olsun." Bu şekilde ben üç yılımı Kars'ta geçirdim. Hep soruşturmalar ile hep açıkçası tehditler ile geçirdim.

En son evimin, 2011-2012 yılıydı, şehrin dışında bir evde kalıyorum. Evimin karşısı iki tane şey Jandarma lojmanı, askeri lojman orada kalıyorum, memurum, oturduğum yer belli, çalıştığım mekân belli, sivil giyimli insanların gelip beni binada sorduklarını komşularımdan öğreniyorum. Evde yokum, kapı kapı karşı komşuma soruluyor, yan komşuma soruluyor, alt komşuma soruluyor, birkaç defa böyle sorulduğumu komşularımdan öğrendim. En son alt komşum, o gelip

beni binada soran kişinin bir ekip arabasından indiğini söyledi. Polismiş ama sivil geliyor. Ve gelirken ki tek amaçları orada komşularımın hani gözünde beni düşürmek, beni yalnızlaştırmak, çünkü o dönem işte sendikada kadın sekreteri oldum. Kadın sekreterliği görevini yürütüyorum. Komşumdan bunu öğrendiğimde gidip suç duyurusunda bulundum. Yaklaşık bir- iki ay kadar evim gözetlendi. İşte arabalarla geliniyor, binanın etrafında dönülüyor, gidiliyor. İnsanlardan beni sormaya başlıyorlar. En sonda "***" diye bir arkadaşım, Kars'ta. O da önceki dönem, hani benden önceki dönem yürütmede yer almış bir arkadaşımız. Olaydan tüm arkadaşlarım haberdar. "***" dışında kimse benimle bir dayanışma göstermedi. O işte geceleri gelip, açıkçası güvenliğimi sağlamak adına, çünkü polise başvuruyorsunuz, suç duyurusunda bulunmuşum, "***" dışında, dayanışma içinde olan kimse yok. Evde korku içindeyim. Kim olduklarını bilmiyorum, suç duyurusunda bulunmuşum ama bir sonuç yok. Açıkçası can güvenliğimden endişelenmeye başlamıştım. Kızım çok küçüktü. Kızımı getirip Antep'te annemin yanına bıraktım, tekrar Kars'a döndüm. "***" isimli arkadaş, işte evimin çevresinde akşam saatleri görünmez yerlerde durarak hani güvenliğimi sağlamaya çalıştı. En son bir kahvede otururken masasına gidip, onu tehdit etmişlerdi. Hani "kadını korumaya çalışıyorsun ama onunla birlikte sen de gitme" diye. Bu söylem üzerine "***" de bir yılını tamamlamış olmama rağmen görevimi yarım bırakıp, Antep'e tayin istedim. Çünkü hayatım tehlikedeydi, kim olduklarını bilmiyordum. Evet, polis olduklarını düşünüyordum ama açıkçası 90'lı yılları düşününce kalamadım. Kimsem de yoktu orada beni koruyacak, kollayacak kimsede yoktu. Evime kimseyi kabul edemiyordum, çünkü ya öyle bir süreçti ki, inanın ben camımı açıp evimi havalandırmaya korkuyordum. Hani işte ben camı açarken katledilir miyim, bir şey olur mu diye endişelendiğim bir dönemdi. Görevimi yarım bıraktım, Antep'e döndüm.

Antep'e döndüğümde, ailemin yakınında bir okula tayin istemiştim. Ailemin evinin yakınına. Kızımın hani okula başlama süreciydi, anasınıfına başlayacaktı, annemden yardım alırım düşüncesiyle. Orada işte göreve başladığımda okul temsilcilik görevini aldım. Eylem ve etkinliklere katılıyorum yine. Yine aktivistliğime devam ediyorum. Hayatıma aslında biraz daha "***"ki programlarıma göre şekillendirmeye başlamıştım. İşte dışarı çıkacaksam o gün bir eylem, etkinlik var mı, yok mu, ona göre şekillendirmeye başlamıştım. Yılını hatırlayacağım, tarihlerle ilgili sıkıntılarım var. Çok aklımda tutamıyorum. "***" bir şeyi, eylemselliği vardı. Her güne bir eylem koymuşlardı. Kokart takma eylemi vardı. Her gün biz 40 dakika boyunca yani şey takıyorduk, kokartlarımızı takıyorduk, bir dersimizi de o gün belirlenen konuya, işte atıyorum bir gün anadilde eğitim konusu sınıflarda işleniyordu. Bir gün taciz, tecavüz işleniyordu. Okul temsilcisiydim ve şey konusunda da açıkçası disiplinli biriyim. Bir eylemde etkinlik var ise, o eylemde etkinliğin gereği yapılmalı. Okulda işlenecek konuları işledim. O sene de işte öğrencilerin

türban takıp takmama tartışması yürüyor. Şimdi ben siyasi olarak da kadın olarak da hani yaşama olan bakış açımdan da hani yani bir siyasi düşüncem olmasa bile böyle bakıyorum. Kadın kapanmak istiyorsa kapanabilir. Açılmak istiyorsa açılabilir. Kadın istediğini giyebilmeli. Dolayısıyla öğrencilerin türbanlarına hiç karışmıyorum, ama resmi olarak da hata yapmaktan korkuyorum. Çünkü zaten hani her noktada soruşturma geçiriyorum, bir de bununla ilgili soruşturma geçirmek istemiyorum. Okula yeni atanan, yeni gelen bir müdürümüz var. Gidip sordum, "Hocam, türbanla ilgili olan tavrımız ne? Çocukların derste türban takmaması gerekiyor resmi şeye göre yasaya göre. Ne yapalım?" "Takmayacaklar" dedi. "Yasak, takmayacaklar." Ben çocuklara da söylerken ya da işte çocukların türban takmama noktasında uyarıda bulunurken aynen böyle "Çocuklar yani Müdür Bey takmanızı istemiyor." Ama dersimde asla bir kız öğrenciye "Türbanını çıkar" demedim, demem. O dönemde işte türban tartışmalarının hani böyle tavan yaptığı bir dönem. Okulda Gülen Cemaatine üye olan Gülenci olan ve okulda açık açık Gülen taraftarlığı yapan bir arkadaşımız var. Benim sınıfıma sosyal bilgiler dersine giriyor. Şimdi, öğretmenlikte şöyle bir kural vardır, sizin sınıfınızla ilgili rehber öğretmenlik yaptığınız sınıfınızla ilgili kararları siz verirsiniz. Oturma yerini siz karar verirsiniz. Panoları siz hazırlarsınız ve benzeri. Ben hani sınıf düzenini oluştururken öğretmenlerin en disiplinli şekilde ders yapma kaygısıyla bir oturma düzeni oluşturdum. Atıyorum işte, dikkat dağınıklığı sorunu olan bir öğrenci var ise öne aldım, yanına işte, atıyorum başarılı bir öğrenci koydum, kız ya da erkek hiç fark etmiyor, cinsiyet ayrımı yapmadan. Çünkü onlar çocuk. Onlar hayata işte, 7. sınıf öğrencilerinden bahsediyorum bu arada, onlar hayata cinsel bir pencereden bakmıyor. Yanındakini sınıf arkadaşı olarak görüyor, yanındakini aileden biri olarak görüyor. Siz onu oluşturmadığınız sürece, öğrencilerin böyle bir şeyi yok açıkçası, bakışı yok. Her derse girdiğimde öğrencilerimin oturma düzenine müdahale edildiğini, kız, erkek, erkeklerin yan yana oturmaması gerektiğini, bunun günah olduğunu söylüyormuş. Şimdi, "***" li olmamın bir şeyi var, iki, böyle bir şeyi kabul edemem. Öğretmenler odasına girdim, "hocam, derdiniz ne" dedim. "Kendi dersinizde istediğiniz müdahaleyi yapabilirsiniz ama siz bu çocuklara kız-erkek oturmak yasak diyemezsiniz. Böyle bir şey yok." Öğretmenle böyle bir tartışmamız oldu. Arkasından işte bu kokart takma eylemi işte olduğunda, tabii o arada da işte medyada tecavüze uğrayan kadın vakalarında müthiş bir artış var. Tecavüze uğrayan çocuk vakalarında müthiş bir artış var. O dönem gündem o zaten. Ana dilde eğitim konusunu işledim bir gün.

Bu arada aynı mahallede oturmaktan kaynaklı, çocukların birçoğu annemi tanıyor. Ben Antep'e yeni gelmişim ama çocukların birçoğu annemi tanıyor. Annem işte kızımı okula getirip götürüyor. Annemi okulda görenler, "***" getirip, götürdüğünü görenler gelip çocuklar soruyorlar, "Aa, hocam işte "***" Teyze sizin anneniz " "Evet" Diyorum. "Siz Kürt müsünüz?" "Evet Kürdüm."

"Alevi misiniz?" "Evet, Aleviyim." Ana dilde eğitim olunca da hani kokart takma eyleminde konu olunca da yine işte Kürt olduğumdan, Alevi olduğumdan ve benim insan olmamı hani olmamdan kaynaklı bazı haklarım olduğundan derste konuştum. En son konumuz taciz ve tecavüz. 7. sınıf, benim kendi sınıfım. Onlara da taciz ve tecavüzü anlatıyorum. İşte nelerin taciz olduğundan, nelerin tecavüz olduğundan, işte böyle bir tehlikeyle karşılaştıklarında ne yapmaları gerektiğinden bahsettim. Özellikle işte güvenlik güçlerine güvenmeleri gerektiğinden bahsettim bu konuda. Hiçbir şey yapamıyorlarsa gelip bana anlatmaları gerektiğinden bahsettim. Bahsi geçen işte o Gülen cemaatine yakın olan arkadaş, benden sonra dersi varmış. Bu arada da o öğretmenin de, o işte bizim tartışmamızdan sonra okulda bana karşı bir şeyi başladı zaten. Hani böyle işte öfkesi, işte sınıfta benimle ilgili konuşmalar ve benzeri benzeri oluşmaya başlamıştı zaten. Ha, ben bu arada da öğrencilere, hani kendi sınıfımdaki öğrencilere de şeyi söylemiştim. "Bir daha benim dersimde asla yer değişikliği yapıyorsunuz, ben sizi nasıl oturttuysam öyle oturuyorsunuz" diye. Dolayısıyla benim de ona karşı bir öfkemin olduğunu fark ettiler. Öğrenciler kendi aralarında "***" öğrencileri ve o arkadaşın öğrencileri diye ikiye ayrılmışlar. Benim bu işte ders anlatmalarımdan sonra gidiyorlar beni öğretmene şikâyet ediyorlar. O öğretmen de öğrencileri kışkırtarak, sözlerimi çarpıtarak beni şikâyet etti milli eğitime. Tabii veliler aracılığıyla. Kendi kışkırtıyor kendi, ben hatta ders esnasında birkaç veli ile beni şikâyet eden velileriyle görüşmesine de tanık oldum. Şikâyet etmeme rağmen hani işte velilerimi kışkırtıyor dememe rağmen okul idaresi ondan yana oldu. Çünkü şöyle bir şey de vardı, okul idaresiyle de aram iyi değildi. İyi olmamasının nedeni işte örnek veriyorum, öğrencilerden para toplamak istediklerinde karşı çıkıyordum. "Böyle bir şey yaptığınızda ben sizinle ilgili suç duyurusunda bulunurum" diyordum. Hani yasal olmayan bir şey yapmalarına izin vermiyordum. Ya da işte kız öğrencilere yönelik farklı bir anlayış geliştirdiklerinde bunu yapamayacaklarını söylüyordum. Atıyorum işte kız öğrenciler dışarı çıkmamalıymış. Erkek öğrenciler dışarı çıkıp dışarıda bakkalda alışveriş yapabilirlermiş, ama kız öğrenciler o erkek öğrencilere para verip alışverişini yaptırmalıymış gibi uygulamalara gittiklerinde karşı çıkıyordum. Böyle bir şey yapamayacaklarını, kız öğrencileri kimden koruduklarına dair. Dolayısıyla okul idaresinin de bana yönelik bir öfkesi vardı. Okul idaresi bu arkadaşa kol-kanat gerdi. Milli Eğitime şikâyet edildim. Ve şikâyet edilme nedenlerimden bir tanesi, okulda Kürt olduğunu söylemem. Bir diğeri Alevi olduğumu söylemem. Dokuz tane madde vardı sanırım. Hâlâ o şey, saklarım ben. Şikâyet listesini saklarım. İşte bir diğeri taciz ve tabii bu arada benim o taciz ve tecavüzle ilgili söylemlerime gidin öğrencilere sevişin dermişim gibi anlatmışlardı. Şikâyet nedenlerimden birçoğu böyleydi. İşte anadilde eğitim istemem, zorunlu din dersine karşı çıkmam, bunun bir insan hakları ihlali olduğunu söylemem, şikâyet nedenlerim böyleydi. Önce maaşımdan 8.2 oranındaydı sanırım kesme cezası geldi. Bu ceza geldikten yaklaşık bir hafta sonra da onların deyimiyle yer değiştirme, benim deyimimle

sürgün. Evimden çok çok uzağa sürgün edilmiştim. Antep'in sınır köylerinden biri, İslahiye'nin, Hatay sınırında olan bir köyü. Ondan öte köy yok. Onlara da Antep yok. Sürgün ettiler beni ve başvurduğumda bunu bir disiplin cezası olarak görmedikleri için benim buna itiraz etme hakkım yoktu. Mesela ilginçtir, işte dava açtım sendikam aracılıyla. Bununla ilgili dava açıldı. Söylediklerimin hepsi ifade özgürlüğü. İşte Kürt olduğumu söylemem, Alevi olduğumu söylemem ifade özgürlüğü ama sürgün cezamı ben bir yıla yakın çektim. Aslında onlar üç yıllık. Hani şöyle bir şey var öğretmenlerde, siz yer değiştirdiğiniz zaman üç yıl yer değiştirme isteyemiyorsunuz. Kızım burada okula gidiyor, yeni ev yaptırmışım, bir sürü borcum var ama ben gitmek zorundayım. İstifa da edemem. Yalnız bir kadınım, kızıma bakmakla zorunluyum. Bir yıl boyunca ağlaya ağlaya, ağır bir depresyon geçirerek o bir yılımı da bir yılımı tamamladım. Sonra, o bir yılın sonrasında, bu arada sürgün olduğum ilçeye de tekrar tayin isteyemiyorum. İhraç olmuştum. Bir yıl sonra il içi tayin ile "***" verdim. "***" şey orta okudum. Okula geldiğimde sanırım benim şanssızlığım, belki de şans şansım bilemiyorum, hani nereye evrilir bilemiyorum. Atandığım okulun müdürü Eğitim Bir Sen'in temsilcisi. Başladım. Sürgün hani bir yerden sürgün edilmişim, buraya gelmişim. Başladığımda dik durmam gerektiğini, ne olursa olsun dik durmam gerektiğini kendime açıkçası her seferinde hatırlattım. Öyle bir okuldu ki yani düşünün, insanlar gruplaşmışlar, öğretmensiniz, üniversite mezunusunuz ve sizin oradaki tek bulunma nedeniniz bu. Ama insanlar siz "***" li olduğunuz için size selam vermekte imtina ediyorlar. Sizinle aynı ortamda bulunmak istemiyorlar. Ama benim bir şekilde yaşamımı kazanmam gerekiyor. Açıkçası şeyi kafama koymaya başladım, bu böyle yürümeyecek. Çünkü sürgün cezasından sonra özelikle bu okulda şeyi fark ettim, ne zaman idareciler beni çağırsa, hakkımda yine mi soruşturma var duygusuyla idarecilerin odasına gidiyorum. Büyük çarpıntılar ile. Bunu üzerimden atamıyorum. "Müfettiş geldi" dediklerinde benzeri duygular. Fakat ben o okulda, belki de hayatımda hiç görmediğim kadar kötü anılar biriktirdim. Aslında üniversite mezunu olmanın, yani işte kadın olmanın açıkçası çok da önemli olmadığı, insanların tamamıyla ya da işte bir grubun tamamıyla çıkarlarına uyuyorsa tepki verdiklerini, çıkarlarına uymuyorsa tepkisiz kaldıkları olaylar ile karşılaştım. Tacize uğrayan kız öğrencilerim oldu. Okulun müdürü şikâyet etmemem noktasında baskılar uyguladı. Tecavüze uğrayan öğrencim oldu ve başka bir öğretmen bu olaydan haberdardı, ben sonradan öğrendim. Öğretmen emniyete şikâyete gitti diye öğretmene baskı uygulandı ve benzeri vakalar ile karşılaştık. O okulda da tavırlarımdan, hani işte o anlayışımdan, direncimden hiç vazgeçmedim. Hatta daha da bileğlendim, daha sert tepkiler vermeye başladım. Ya şunu söyleyebilirim, bana rağmen o okulda hukuka aykırı bir karar veremiyorlardı. Bana rağmen olayların üstünü kapatamıyorlardı. Bana rağmen öğrenciden para toplayamıyorlardı. Fakat süreç en son neye evrildi? Devlet benim gibi bir öğretmen istemedi, istemiyordu. İstememesi de gayet normal. Çünkü orada aslında devletin ideolojisini, devletin yapmak istediklerini deşifre

ediyordum. Mesela, benim meslek hayatımdan kalan, meslek hayatımın bana öğrettiği çok acı bir deneyimim var. Ben, öğretmem olmamdan kaynaklı; her sene, her sınıfıma, hani kademe hiç fark etmez. 5. sınıf, 6-7-8 hiç fark etmez. Her sene şöyle bir etkinlik yaparım, yaratıcılıklarını da geliştirmek adına, elinizde sihirli bir değnek var, dünyada neyi değiştirmek istersiniz konulu kompozisyon yazdırırım. Meslek hayatıma ilk başladığımda, aradaki farkı aslında AKP iktidarının yapmak istediği, geliştirmek istediği… Görevime ilk başladığım zamanlarda öğrenciler ellerine sihirli bir değnek çıktığında, işte odalar dolusu çikolata hayal ettiler. İşte dünyayı güzelleştiren uzay araçları hayal ettiler, oyuncaklar hayal ettiler, fabrikalar hayal ettiler ama iyilik üreten fabrikalar hayal ettiler. Fakat mesleğimin son yıllarında, özellikle işte çözüm sürecinin bitirilmesiyle birlikte, o okulda yaşadım ben onu. O sene, beşler, altılara girmiyorum sadece yedilere ve sekizlere giriyorum. Hani biraz şeyle alakalı sizin deneyiminize bakıyorlar bir, iki, işte sabahçı olmak mı istiyorsunuz, öğlenci mi olmak istiyorsunuz tarzında ben hep yedilere ve sekizlere girdim. Bir buçuk yıla yakın çalıştım orada. Hem 7'lerde, hem 8'lerde, 6 sınıfa giriyordum, 30 saat derse giriyordum. Altı sınıfın hepsinde bu etkinliği yaptım yine ve sonuç korkutucuydu. Sınıfın neredeyse yarısı şöyle bir şey yazmıştı hepsinde aynı hani kelimeler, cümleler, yani o yarısındaki kısmında cümleler hep aynıydı. Elimizde sihirli bir değnek olsa, işte Selahattin Demirtaş'ı patlatmak isteriz, HDP'yi patlatmak isteriz tarzında söylemler. Ve bu müthiş korkutucuydu. Yani, çocuklardan başlayarak iktidar aslında meyvelerini topluyordu. Ve o süreçte bunu sendikaya da bildirdim. Her ortamda bunu söyledim. "Bakın değişen bir nesil var. Öfkeyle gelişen bir nesil var." Ama maalesef kimse bunu ciddiye almadı. Bir de bunun yanında, işte benim "***" diğer konusu, yıldızlarla ilgili. Diyorum ya şeydir, her alanı işleyebilirsiniz. Gün gelir fen bilgisini işlersiniz, gün gelir matematiği işlersiniz, gün gelir hayatın kendisini işlersiniz, uzay diye bir tema var. Yıldızları konuşuruz, gezegenleri konuşuruz. Benim hep orada değişmez bir sorum vardır; yıldızları sorarım, yıldızların ne olduğunu sorarım ve yıldız kaymasını sorarım. Şimdi, çocuklar genelde açıklama yaparken bilimsel bir dayanağa dayandırarak açıklama yaparlar. Fakat işte 2012'den itibaren ilginç yorumlar gelmeye başladı. Bir de sınıfta çocukların büyük bir bölümü, yıldız kaymasının şeytan taşlaması olduğunu, meleklerin şeytanları taşladığını ve onun da onun görüntüsü olduğunu iddia ediyorlar. Ve hani yani bu söyleme nereden vardıklarını sorduğumda çocuklar boş zamanlarımda, hafta sonları camilere Kur'an kursuna giderlermiş ve bunun Kur'an'da yazdığını iddia etmeye başladılar. Kur'an okuyan hani ben evet Kur'an okudum ama Türkçe mealini okudum, yıllar önce. Kur'an'da böyle bir şey yazması lazım. Çocuklara diyorum ki "Yazıyor mu?" Bir kısmı "yazıyor" diyor. Bir kısmı "yazmıyor" diyor. Ama şu yine korkunçtu, bilim yok sayılıyor ve sizin sınıfta öğrettiklerinizin karşısında dini referanslar kabul ediliyor. Dolayısıyla bilim mi, din mi, din. AKP böylelikle açıkçası yetiştirmek istediği nesli işte Kur'an kursları, cami hocaları aracılığıyla geliştirmiş oldu.

2016 hangi aydı hatırlamaya çalışıyorum. Binali Yıldırım Diyarbakır'a gitti, bir mitingi vardı. Diyarbakır'da yaklaşık 11 bin kadar öğretmen açığa alacağını, memuru açığa alacağını söyledi orada ve benim gözümde açığa alınacak olan öğretmenlerden biri bendim. Almaması açıkçası sürpriz olurdu. O gün, açıklamanın yapıldığı gün seminer dönemiydi, iyi hatırlıyorum. Müdür Bey'in odasına girdim. Müdür Bey'e işte bir liste açıklandığında ya da kendilerine bir üst yazı geldiğinde adım olduğunda beni aramaya çekinmemesi gerektiğini, bana haber vermesi gerektiğini söyledim. Müdür şaşırdı. "Bekliyor musunuz ki hocam" dedi. Hani yani, tabii bu arada Binali Yıldırım PKK ile ilişkili olan işte memurları açığa alacağını, ihraç edeceğini söylemişti hatta. Dedim ki "Hocam" dedim. "Hani yani açıkçası ben, o 11 bin diye bahsedilenlerin ilk aktivistler olduğunu düşünüyorum. Eğer hani bir ihraç olacaksa, bir görevden men olacaksa, "***" aktivistlerinden başlayacaklar ve ben onlardan biriyim. Alınmamam sürpriz olur" dedim. Bu noktada biraz belki "***" eleştirmek lazım. O gün o okul çıkışı sendikama gittim. Güçlü bir eylem ve etkinlik o andan itibaren örülmesi gerekiyordu. Akşam saatlerine kadar gün hatırlayamayacağım, akşam saatlerine kadar sendikada bekledik. Hani merkezde bir karar alınır mı diye. Şube de bir karar geliştirmedi. Bir çoğumuz o gün orada şubemizdeydik. Gaziantep şubesindeydik. Şube de bir eylem ve etkinlik geliştirmedi. Merkezden de bir eylem, etkinlik gelişmedi. Bekledik. Sendikam bekledi. Nitekim o gün akşamdı sanırım, saat bir sıralarıydı. O akşam bütün il, ilçe milli eğitim hani milli eğitim örgütleri, bütün müdürleri, okul müdürlerini milli eğitime çağırmışlar. O gün sabaha kadar aslında milli eğitimde beklemiş müdürler. Saat bir sıralarıydı sanırım, okul müdürüm aradı. "Hocam" dedi, "listeler şimdi geldi" dedi. "Ben" dedi işte "İlçe Eğitimdeyim, senin adını gördüm" dedi. "Senin adına baktım özellikle, sen öyle deyince" dedi. "Açığa alındın." "Tamam hocam sağ olun" dedim. Yaklaşık bir saat sonra, yani müdürün beni aramasından bir saat sonra listeler açıklandı. Açığa alınmıştık. Ama komik olan şuydu, bir internet sayfasında PKK'nın dağ kadrosu açığa alındı gibi bir başlık vardı. Kendi adıma sendikada, hani açığa alındığım tüm arkadaşlarım adına, biz hayatımız boyunca elimize silah almadık. Askerlik yapan erkek arkadaşlarım hariç. Yani bir çoğumuz açıkçası sadece ülkede değil, dünyada barışı savunduk. İnsanlar ölmesin istedik. Mücadelemiz bunun içindi. Bedelimiz onun içindi. Savaş yanlısı gösterilmek, işte elinde silah olan militanlar olarak gösterilmek ve devlet ağzıyla bunun yapılması müthiş ürkütücüydü. Yani o gün, o başlığı gördükten sonra ihraç olacağıma emindim. Hiç göreve dönmeye dair hayallerim olmadı açığa alındığım günden itibaren. Ve ilginç yanı, insanlar buna inandılar. Sosyal medyada, üniversiteyken sınıf arkadaşım olan, kendisi de Antepli olan bir arkadaşım vardı. İşte açığa alındığımızda sosyal medyada bir açıklama yaptım, hani "Ben de diğer arkadaşlarım gibi açığa alındım" falan diye. Şöyle bir açıklama yazmıştı, "eline silah aldın mı? Almadıysan, dönersin" tarzında. Bunun bir öğretmen olması müthiş ürkütücüydü. Çünkü elime silah almış olsam ya da arkadaşlarım eline silah almış olsa bizim öğretmenlikte ne

işimiz var? Farklı yerlerde olmamız gerekir. Dolayısıyla o günden itibaren evet, bu ülke gidişatı iyi değil sonucuna vardırdı beni. Kasım, şey özür dilerim, Ekim 29, yine gece yarısı, tabii o dönem artık uykularımız açıkçası bölündü, uyuyamıyoruz, ne olacak diye bekliyoruz. Şey büyük bir acı, büyük bir kaygı nedeni ne olacağını bilememek. Evet, şeyi biliyorum, hani ben açıkçası göreve döneceğime dair bir ümidim yok ama şey de duyuyorum. Hani işte okuldaki arkadaşlarımdan bir tanıdığım, bildiğim, darbeyle hiçbir alakası olmayan, buna emin olduğum insanların işte tutuklandığını, hani darbeye teşebbüsten tutuklandığını, o gece nerede olduğunu bildiğim arkadaşlarım tutuklandığını öğrenince şey bekliyorum ya, herhalde evet, bizleri de alacaklar diye bekliyorum. O ana kadar evet, hani işte sendikada aktivistim, bütün çalışma programımı ona göre hazırlıyorum falan filan, ama annem hiçbir dönem işte bir gün bununla ilgili bir sıkıntı yaşayabileceğimi hayal etmedi ya da düşünmedi. İlk defa işte ihraç olduğumda, annemi bazı konularda uyarmam gerekti. İşte hani eğer olur da bir gün evimiz basılırsa avukatımı araması gerektiğine dair annem o süreçten sonra hani ihraç olduğumda, ailemde de şey bir şey bir kaygısı şey vardı ya da böyle bir güven vardı, ümit vardı. "Ortada bir haksızlık var, bir yanlış anlaşılma var, göreve döneceksiniz." Çünkü annem kızını tanıyordu. Ama anneme hani her an işte bir ev baskını olabileceğini söyleyince, annem de uyumamaya başladı. Uykularımız artık haramdı, uyuyamıyorduk, yemek yiyemiyordum ama bu tamamıyla belirsizlikle alakalı. Bir ihraç etseler rahatlayacağım. 29 Ekim'de gece saat 01.00, telefonum çaldı. Kayıtlı olmayan bir numara. Arkadaşımdı arayan. Çok özür, pardon, o sonraydı. İslahiye'den bir arkadaşım aradı. Yine işte gece bir sularıydı. Aradı, "Haberin var mı?" dedi. "Neyden?" dedim. "Haberin yok mu KHK dan?" dedi. Sadece şunu sordum, "Listede senin adın var mı?" dedim. "Yok" dedi. "Tamam" dedim. "Benim adım var!" Kapattım. Tam listeye bakıyordum işte kayıtlı olmayan bir numara, "Haberin var mı?" dedi. "Evet haberim var" dedim. Henüz listeyi görmemiştim. Listeyi açtım, birçok arkadaşım o KHK'da ihraç edilmişti. İşin şey kısmı acıtıcıydı. O süreçte, işte birlikte çalıştığım arkadaşlarımın, okulda birlikte çalıştığım, ekmeğimi paylaştığım, yeri geldiğinde deneyimli öğretmenler ile sıkıntı yaşadıklarında müdahale edip yardımcı olduğum birçok meslektaşım o gece beni terörize etti. Sosyal medyadan hesaplarımı sildiler, engellediler, acıydı ama gurur vericiydi açıkçası. Şu anlamda gurur vericiydi, yani iktidar beni ciddiye alıyordu ve ciddiye aldığı için korkuyordu. Ama ben hep şunu düşünüyorum, iktidar sadece benim Kürt kimliğinden korkmuyordu, feminist kimliğimden de korkuyordu, iktidar benim Alevi kimliğimden de korkuyordu, iktidar benim öğretmen kimliğimden de korkuyordu. Dolayısıyla o gün benim rahatlama günümdü. Artık şey kaygısı yaşamayacaktım, yarın işte ihraç olacak mıyım, olmayacak mıyım diye. O günden sonra açıkçası ekmek kazanma mücadelem başladı. Birçok arkadaşımın "yapamam" dediği hani böyle işte gurur meselesi ettiği işlerde çalıştım. Tuvalet yıkadım, bir mobilya fabrikasına sigortasız girdim. Çünkü devlet benim sigortalı çalışmama izin vermiyordu.

Yaklaşık 15 tane işçinin çalıştığı yerde yemek yaptım, çaylarını verdim, tuvaletlerini yıkadım. Bir yıla yakın süreci böyle geçirdim.

Ardından çok uzun dönem beni sevdiğine inandığım, bana âşık olduğuna inandığım, işte siyasi görüşü de bana yakın olan biriyle evlenmeye karar verdim. Ama bu evliliği yaparken bir aşk evliliği değildi. Tamamıyla hayatı paylaşabileceğim, birlikte mücadele edebileceğim, davama inandığını düşündüğüm bir hayat arkadaşıydı. 2016, 29 Ekim 2016'da ihraç oldum, Ağustos'ta onunla evlendim. Diyarbakır'da tanıdım, beni tanıdığına inanıyordum. En azından hani kadın olarak beni kabul ettiğine, birey olarak beni kabul ettiğine inanıyordum. Fakat evliliğimin ilk gününden itibaren yine karşımda ben evlenene kadar, onunla hayatımı birleştirene kadar kadın olmama işte fikirlerime, anlayışıma, mücadeleme inanıyor gözüken adam, düğünümüz yapılıp biz evimize döndüğümüzde farklı bir adam oldu. Ve aslında benim aydınlanmamın bitmediğini gördüm orada. Çünkü tamamıyla bizdeki sevgiye, bizdeki fedakarlığa güvenip işte nikah ile birer köle olacağımıza inanan bir cins var karşımızda. Bu çok acıydı. Çünkü mücadele arkadaşı olarak görüyorsunuz. Evet, dışarıda belki aydınlanmayan, yani mücadeleye, herhangi bir inancı olmayan bir adamın sizi birey olarak kabul etmemesini, bir noktada bunu normalleştirmiyorsunuz ama sizi acıtmıyor. Çünkü kültür bunu yaratıyor, sistem bunu yaratıyor. Bu noktada mücadele alanınızı geliştiriyorsunuz. Ama sizinle birlikte mücadele etti, ettiğine inandığınız bir adamın, sizi tamamıyla o evin kölesi olarak görmesi ayrı bir tramvaydı. İşte ben onun gözünde eve misafir geldiğinde hizmet etmesi gereken bir varlıktım. O erkek olduğu için misafirle birlikte oturmalı, işte evin giderlerine ortağım ama evle ilgili kararlarda tamamıyla tek başına karar vermesi gerektiğini düşünen bir adamdı. Sanırım, ne kadar sürdü o evliliğim? Ağustos'ta evlendim, Mayıs'tı ayrılmaya karar verdim. Çünkü değiştiremeyeceğime inandım, dönüştüremeyeceğime inandım ve bunun ben de açıkçası bir kırılma yarattığını gördüm. Yaşam ışığımı kaybettim ve yaşam ışığımı kaybetmemin nedeni onu hayatımdan çıkarmak değil, tanıyamamak, görmemek, her seferinde o duvara toslamak, kandırılmış olmak olduğunu gördüm. Ayrılmaya karar verdim. Evimizi ayırdık. Ardından yeniden doğuşum başladı. Çok ağır bir travma. Yaşamdan tamamıyla kopuşum, intihar eğilimli olmam, artık işte sabahları uyandığımda kendimi sürekli yüksekten aşağı atma hissiyle yaşıyordum o süreci. Yaklaşık bir üç, dört ay böyle sürdü. Günlerce yemek yiyemedim, günlerce banyo yapamadım. Sadece kahve, sigara, bir de meyve suyuyla besleniyordum o dönem. Sonrasında kendim psikoloğa gidip "Böyle bir süreç yaşadım fakat benim yaşamam gerekiyor. Bir çocuğum var, ona güç vermem gerekiyor. Bir mücadelem var, mücadeleme devam etmem gerekiyor" deyip yardım almaya başladım. Şimdi kendimi duygusuz biri olarak ifade ediyorum. Böyle...

Aşıktım ona zaten. Ve boşanırken de aşıktım. Ama o dönem şuna karar vermem gerekiyordu, aşk mı, kimlik, kimliğim mi? Diyorum ya, evet, yaşadığım onun beni birey olarak görmemesi çok ayrı bir travmaydı, ama ben onunla evliliğimi sürdürdüğüm sürece kimliğimi oluşturamayacaktım. Buna kadar vermem gerekiyordu. Boşanıp kimliğimi oluşturmam gerektiğine kadar verdim. Hatta o dönem, işte ben onu anlatırken boşanmıştım. Ben onu anlatırken, insanlar şeyi söylüyordu: "Ya sen ona aşıksın." "Evet aşığım." Hani, çok uzun bir süre aşkın bitmesini bekledim. Bununla ilgili bir mücadelem oldu. Ama şey noktasında nettim, bitmesi gerekiyordu, yürüyemezdi. Nitekim, o süreçte benim Kürt kimliğime saygısı olan, Kürt kimliğimle barışık olan adam, ben boşandıktan sonra faşist birine dönüştü. Mesela benim kızımın adı Kürtçedir. Şeye kadar işi getirdi, "***" adını değiştireceğim. Seni mahkemeye vereceğim, değiştireceğime kadar getirdi. Şu an müthiş faşist bir adam.

Ya şöyle, erkekler maalesef onlara öğretilmiş olan babalığın dışına çıkamıyorlar. Ayda bir miktar nafaka veriyor. Çok uzun bir süreçte, yani çok uzun bir süre o nafaka dışında ve ayın belirli zamanları çocuğu alıp zaman geçirmek dışında bir fonksiyonu yoktu. Ya onu da ben hani dönüştürdüm. Tartışmalar, kavgalar, çocuğuna babalık yapması gerektiği noktasında, işte bizim boşandığımız, fakat çocuğundan boşanmadığı noktasında, sürekli uyarılar, kavgalar kavgalar kavgalar, son bir yıldır açıkçası kızımın da büyümesiyle, kızımın bazı şeylerin farkına vardığını görmesiyle, evet, babalık yapmaya başladı. Ama onun dışında, yani geniş bir baba olduğunu söyleyebilirim. Nitekim işte çocuğum hastalandığında, doktora getirme götürme gereği duymuyor. Ben arayıp ona, işte çocuğu doktora götürmesi gerektiğini söylemediğim sürece götürme gereği duymuyor. Tamamıyla işi şeye dönüştürmüş, otomatiğe dönüştürmüş durumda. Ama ben şunun farkındayım, ona öğretilmiş olan bu. Dönüştürebildiğim kadarını dönüştürdüm, ama daha fazlasını yapamıyorum. Daha fazlasını yapmak istemiyorum. Evet, kızımı mutlu etmek adına yapmam gerekir belki ama bu beni yıpratıyor. Açıkçası onunla mücadele etmek, ona müdahale etmek, ne yapması gerektiği noktasında yol göstermek, her seferinde bir şeye dönüşüyor, etki-tepkiye dönüşüyor. Böyle yürürsün istemiyorum. Mümkün mertebe de gerekli koşullar da iletişimi sağlayıp ya da biraz daha artık kızım üzerinden geliştirip, aradan çekilip, onlar üzerinden geliştirip oluşturmaya çalışıyorum ama ne kadar gider bilmiyorum. Çünkü bir süre sonra hani kızımın gözü önünde, onun için her şeyi yapabilecek olan bir anne ama biraz daha kendi yaşantısını düşünen, biraz daha kendi mutluluğunu düşünen, kızı için fedakârlık noktasında biraz daha gönülsüz olan bir baba var. Bunun açıkçası bir süre sonra kızımda bir kopuşa neden olacağını düşünüyorum. Bunu da göze almış durumdayım. Çünkü başka elimden hiçbir şey gelmiyor. Aynı şehirdeyiz. Yani şöyle, 2009'da Kars'a gittiğimizde 2012'de ben Antep'e döndüm. 2013'tü sanırım istifa etti. O da

Antep'e döndü. Şimdi işte farklı bir iş yapıyor. Sanırım bir yerde güvenlik görevlisi. Öyle. Aynı şehirdeyiz.

Kötü bir süreç, ama o süreçte sanırım şu gelişti, mesela benim annem, kızım hâlâ şeyi söylüyor, o gün bir arkadaşımla sohbet ederken, açığa alındığımda da ihraç edildiğimde de insanlara moral vermekle meşguldüm. Hani kendi şeyimi bıraktım. Çünkü bir aktivistim ve benim güçlü durmak dışında bir şansım yoktu. Onlarca telefon yaptım ve komik olan tarafı şu, ben ihraç edilmişim, açıkta olan arkadaşlara moral verme kaygım, sürekli onlarla iletişimde olma "güçlü durun, döneceksiniz, güçlü durun, döneceksiniz." Kızım hâlâ anlatıyor. Diyor ki, "anne" diyor "o gün ihraç edilmiştin, sen insanlara moral vermeye çalışıyordun." Sanırım bizi biz yapan şey bu. Hep şeyi söylüyorum, yani ihraç olduğumda çok üzülmüştüm. Şey anlamında üzülmüştüm ben, mesleğini müthiş seven bir kadındım. İşte böyle o dönem biliyorsunuz, 4 + 4 + 4 geldi. Biz daha güneş çıkmadan, güneş doğmadan okulda oluyorduk, ama ben öyle bir neşeyle gidiyordum ki, öyle bir enerjik oluyordum ki, okulum da işte bana selam verenler içinde enerjime şaşkın kalıyorlardı. "Ya sen nasıl böyle her sabah mutlu, mesut geliyorsun?" Mesleğimi çok seviyordum. Öğrencilerimden ayrı kalmak müthiş üzdü beni. Bir de en çok üzen şeylerden bir tanesi de ben hep şey istiyordum, işte kızım orta okula başladığında ben öğretmeni olacağım. Öğretmenliğini ben yapacağım. O şansımı elimden aldılar. Bu beni üzdü. Ama onun dışında ihraç olmanın beni özgürleştirdiğini ben de düşünüyorum, çünkü hep şeyi yaşıyordum, işte yani bir şeye tepki vermeniz gerekiyor, fakat işte memursunuz o tepki verdiğinizde memurluktan atılacaksınız. Boynunuzda koca bir halka, sizi yöneten bir iktidar. Şimdi öyle değilim. Hatta işte böyle bazen çevremdeki insanlar işte kaygılanıyor "Başına bir iş açacaksın" diye. Daha özgürüm kesinlikle. Ekonomik olarak belki öğretmenken ki kadar daha iyi değilim, ama hâlâ ekmeğimi kazanabiliyorum, hâlâ yani böyle işte dışarı çıkmak istediğimde gidip bir yerde bir oturup kahvemi içebilecek kadar param var, sinemaya gidebilecek kadar param var. Dolayısıyla o hani diyorlar ya, demişlerdi "Ağaç kabuğu yesinler." Ağaç kabuğu yemedim. Mutluyum, mesudum, daha özgürüm. Kesinlikle daha özgürüm.

Şimdi, bu olaya dair çok bir değerlendirme yapamayacağım. Niye yapamayacağım? O dönem çok kadın kimliğimin farkında değildim. Ama Antep'te ve Kars'ı, evet karşılaştırabilirim, aslında çok bir farkı yok açıkçası. Yani Kars'ta da siz sokakta yürürken bir cinsel objesiniz, Antep'te de yürürken bir cinsel objesiniz. Fakat hani böyle işte şey olmanın, gerçi belki bunu daha sonra anlatsam daha iyi olur. Kars'taki kadınlığıma dair biraz böyle hani örneklerle geliştirebileyim.

Kars'ta kadın olmak, sendikada da öyle, partide de öyle, dışarıda da öyle, kesinlikle bir cinsel objesiniz. Ben orada işte 2009'du, kızımın babasından ayrıldım. Erkekler sizin işte boşanmış bir kadın olduğunuzu öğrendiklerinde çok rahat bir şekilde sizi taciz edebiliyorlar. Sizi kendilerine mal olarak düşünebiliyorlar. Mesela yaşadığım iki örneği, hatta üç örneği anlatayım. O dönem tabii ki işte böyle siyasal alanda da işte çalışmalar yürütüyorum. Sendika yöneticisiyim, kadın sekreteriyim. Kadın eylem dediklerinde işte sivil toplum örgütleriyle, partileriyle iletişime geçiyorsunuz ya da işte ilişkiniz oluyor. Birlikte örgütlüyorsunuz çünkü. İnsanlar bir süre sonra sizi tanımaya başlıyor. Sizinle iletişim kurmaya başlıyor. Bu şekilde tanıdığım bir arkadaş, partide hani tanıştığım bir arkadaş, sohbet ediyoruz arada, ben adamın evli olduğunu bilmiyorum. Sohbet ederken adamın bana karşı bir hani ilgisi olduğunun farkındayım, ama hep şunu söylüyorum. "Benim içimdeki, benim kızımın babasına olan aşkım bitmediği sürece ben hayatıma kimseyi almayacağım" diye. O süreçte de evime gelen erkek arkadaşlarım var. Fakat işte sendikadan birebir tanıdığım insanların gerçekten dostum olduğuna inandığım arkadaşlar geliyor. Evime gelmek istedi. Kabul etmedim. Hani istemediğimi söyledim ve tehditvari bir şekilde bir gün o kapıdan içeri gireceğini söyledi. Ben de bu olay beni rahatsız etti, ama yani nasıl tepki vereceğimi bilemiyorum. Bunu başka bir erkek arkadaşıma anlattım. Hani, işte böyle böyle yaptı diye. Arkadaşın tepkisi çok ilginçti, şok ediciydi, evli olduğunu söyledi. Kars'ın bakış açısı bu. Ve işin ilginç tarafı şimdi işte o insanı belki biraz şey olarak, diyorum ya, bunu biliyor olmak da bazen bana çok acı veriyor. O erkeklere öğretilenin o olduğunu, ezberletilen şeyin o olduğunu, elbette ki bunu kıramazlar mı? Bunu yıkamazlar mı? Yıkabilirler, ama onlara sunulan avantajlar var, bu avantajlarından vazgeçmek istemiyorlar. Dolayısıyla şimdi onu bir kenara koyuyorum, ama sendikada da sizinle birlikte mücadele eden insanlar, sizinle birlikte aynı dünya bakış açısına sahip olduğuna inandığınız insanlar, çok üzücü. Onların da açıkçası birçoğunun bakış açısı bu. Sizi tamamıyla bir cinsel obje olarak görüyorlar. Bunu yaparken işte alanda kadın özgürlüğünden, kadın direnişinden dem vuruyorlar, ama özel alanda, bire bir ilişkilerinizde bunu görebiliyorsunuz, yaşıyorsunuz. Ben oradaki açıkçası işte birçok arkadaşım, göstermelik bir mücadele ağında olduğunu düşünüyorum. Elbette ki samimi olan arkadaşları tenzih ediyorum. Ama şu an aklıma onlarca isim geliyor. Hani böyle sonrasında birçok şeyine tanık olduğum, davranışına tanık olduğum. Dolayısıyla Kars'ta kadın olmak, birazcık cinsel obje olarak görüldüğünüzü fark edip kendinize çelik bir kalkan hani yaratmak demek, benim için.

Antep'e gelince, Antep biraz daha Kars'a göre büyük bir kent. Burada da işte erkeğin bakış açısı sivil toplum örgütlerinde de işte siyasi parti, partilerde de benzeri örnekleriyle karşılaşabiliyorsunuz, ama Antep'teki açıkçası benim kadınlığıma olan bakış açısı biraz da partili kadına bakış açısı. Öyle olunca insanlar sokaktaki kadına yaklaşımlarıyla size yaklaşmıyorlar.

Çünkü sizin herhangi bir tacizle, işte herhangi bir şiddette onları deşifre edeceğinizi biliyorlar. Benim Antep'te kazandığım güç bu. Şu an işte örneğin ben ihraç olduğumdan beri HDP' de gönüllü olarak açıkçası çalışıyordum. Bu sene yönetime girdim, yürütmeye girdim. O gücü hissedebiliyorum. Yani size cümleleri kurarken biraz daha şeyler, temkinliler, dikkatliler.

Komik bir olay anlatayım. İşte Antep'e geldiğim yeni dönemler, öğretmenim daha. Ben dekolte giymeyi seviyorum. Mini etek giymişim, ayağımda bir çizme okula doğru yürüyorum. Yürüdüğüm yolun da her iki tarafında iki tane kahve var. Annemin de oturduğu mahalle, benim de oturduğum mahalle. Ben yürürken işte kapıda iki tane şey oturuyor, genç oturuyor ve içlerinden bir tanesi laf attı. "Öf, bacaklara bak" dedi. Döndüm, "teşekkür ederim, evet, bacaklarımın güzel olduğunu biliyorum" dedim. Birkaç gün sonra bir toplantı sırasında o gençlerle karşılaştım. İşte toplantıyı almaya ben gittim, gençler oradalardı. Direkt yanlarına gittim. "Evet, tekrar söylüyorum" dedim. "Bacaklarıma güveniyorum ben" Dedim. Neyse, toplantıyı aldım. Yaklaşık bir hafta kadar sonra o iki genç, o sokağa gidip herkesi uyarmış. Çünkü hani işte dekolte giymemden kaynaklı, sokaktan her geçişimde işte laf atmalar, ayakkabıma laf atmalar, saça laf atmalar. Kahvenin önünden yine yürüyorum. Bir başkası, o gençten bir farklı olan bir başkası masadakilerini uyanıyor. "Bu kadına sakın laf atmayın. Kadın partili." Antep'te benim kadın olmam açıkçası böyle. Partili kadın olmanın gücünü yaşıyorum.

Şimdi Antep işçi kenti. Çok çok farklı, işte etnisitelerin, çok çok farklı inançların, çok çok farklı kültürlerin bir arada yaşadığı bir kent. Yani siz aynı sokakta, yani bir evde çok farklı siyasi bir bakış açısı, yan tarafta çok farklı bir siyasi bakış açısı ya da sınıfsal olarak da çok çok farkların olduğu, sert geçişlerin olduğu bir kent.

Ama Kars açıkçası evet, dışarıdan bakıldığında işte küçük olmasının, yani birazcık daha o soğuk iklimden kaynaklı insanların çok dışarıda olmamasının, sosyal yaşamın sınırlı olmasından kaynaklı bir güven veriyor ama şimdi ilginçtir, Kars'ta çok fazla ensest ilişki var. Hani o görünenin dışında, işte o eve kapanmanın, o işte soğuk duvarların arkasında, ya ben en fazla tecavüze uğrayan, yani şöyle söyleyeyim, öğrencilerimden tecavüz vakalarında en fazla Kars'taydı yani. Neredeyse her okulda en az üç tane tecavüz vakası yaşandı. Ya abiden, ya babadan, ya işte enişteden ve benzeri. Ve işin ilginç tarafı, yani bu tecavüz vakalarının ensest ilişkilerinin yine kadınlar tarafından saklanması. Mesela anne tarafından saklanıyor olması, abla tarafından saklanıyor olması. Dolayısıyla evet, dışarıdan bakınca o güven var, ama içinde yaşayınca açıkçası o yüzüyle karşılaşıyorsunuz. Yani böyle acı bir tarafı var. Biraz daha elbette ki olayın hani şey boyutu da var, işte oradaki eğitimin yani çalışma koşullarının sınırlı olması, yoksulluğun hani

birçok nedeni var, ama en büyük neden sanki bana yani şeymiş gibi geliyor, insanların sosyal bir yaşantısının olmamasından kaynaklı. Hani bu tecavüzün nedenini buna bağlanıyorum, ama o tecavüzlerin, ensest ilişkilerin ortaya çıkmamasının nedenini buna bağlıyorum. Çünkü kapalı ortamlar. Koruyamıyorsunuz, kollayamıyorsunuz, duyuramıyorsunuz ve ilginçtir ortaya çıkan vakalar hep çok ağır travmalar ile ortaya çıktı. Ya işte öğrencinin gebe kaldığına biz tanık oluyoruz, biz duyuruyoruz. Ya öğrenci cinayet işliyor, öğreniyoruz, ama onun dışında işte "ben tecavüze uğradım" diyen olmuyor. Bir şekilde, o şekilde üstü kapatılıyor yani. Sanırım Kars'ta kadın olmak işte bu.

Yani şöyle. Antep'te gece dışarı çıkmak biraz şeye bağlı, sınıfsal farkınıza bağlı. Nasıl konuşayım? Siz kenar semtte oturuyorsanız dışarı çıkmanız çok güvenli olmayabiliyor. Çünkü her an bir saldırıya uğrayabiliyorsunuz, tacize uğrayabiliyorsunuz. Ama merkezi kentlerde evet. Fakat şeyi de ortaya koymak lazım. Yani, Suriyeli mültecilerin Antep'te yoğun bir şekilde yaşıyor olması biraz Antep'in, işte kültürel anlamda değişmesine neden oldu. Açıkçası yapısı bozulmaya başladı. Antep'e özgü olan davranışlar bozulmaya başladı. Bu anlamda şeyi, hani şu an mesela evet, parka gittiğinizde erkek sayısı kadar kadın görebiliyorsunuz, ama kadınların %90'ı Suriyeli kadınlar. Çünkü işte siz dışarı çıktığınızda ya atıyorum mesela ben o Yüzüncü Yıl Parkı'nda yürümeye müthiş bayılırım. Ama belirli bir saatten sonra oraya gitmeye korkuyorsunuz. Çünkü hani bu şey anlamında, onları ötekileştirdiğim için değil, ama hani işte o erkeğin bakış açısını üzerinizde hissediyorsunuz. İşte giyiminiz ile, davranışlarınız ile, yürüyüşünüz ile açıkçası hiç size sözlü bir tacizde bulunmasalar bile onların yanından yürüyüp giderken onu hissedebiliyorsunuz. Mesela ben, işte bir yıldan fazla oldu Diyarbakır'dan Antep'e döndüğüm. Gece saatlerinde dışarıda olmamaya özen göstermeye başladım. Çünkü korkuyorum. Hani şeyden korkuyorum, yani herhangi bir saldırıyla yüzleştiğimde kendimi koruyup koruyamayacağıma dair kaygılarım var. Çünkü bu arada işte şeyi görüyorum, mesela o ilk ihraç olduktan sonra birlikte çalıştığım arkadaşların çoğu Suriyeliydi. Biraz sanırım üzerlerinde sosyal yaptırım olmamasından kaynaklı çok rahat fiziki müdahalede bulunabiliyorlar. Bu anlamda kaygılarım var. Ondan kaynaklı çıkmamaya dikkat ediyorum.

Diyarbakır, orası ayrı bir olay. Yani şöyle, Diyarbakır'da Bismil'de kaldım. Merkezde kalmadım. İlçede kaldım. Orası benim için hem güzel bir deneyimdi hem de orada da işte aslında şeydir, biz hayatımızın sonuna kadar öğreniyoruz. Bitmiyor, öğrenme sürecimiz bitmiyor. Küçük bir ilçe. Hani böyle işte orada da yani çok çok üzülerek söyleyeceğim ama eğitim seviyesinin çok düşük olduğu, hani devlet politikasının yaşama geçirildiği bir yer. Mesela ben Diyarbakır'a gittiğimde oradaki kadınların bir yaşamının olmadığını, yaşam tamamıyla işte erkeklere, çocuklara hizmet

etmekle sınırlı. Mesela orada da işte ikinci o, o öyle tanımlamak da istemiyorum onun adı evlilik değil, ama işte bir erkeğin birden fazla kadın ile birlikte olması meşrulaştırılmış ve bunu kadın da meşrulaştırıyor erkek de meşrulaştırıyor. Bunun gibi onlarca örnek var. Çocuklar da işte meşrulaştırılıyor. İşte, ikinci kadına anne diyebilen ya da işte kendi annesi olmayan kadınlara anne diyebilen çocuklar ve bunun travmasını yaşayan çocuklar. Ve işin hani komik tarafı, eğitimli kadınlarda bunu bu şekilde meşrulaştırıyor. Dolayısıyla açıkçası buna daha nasıl bir yorum yapabilirim bilmiyorum. Yani orada birbirini uç, evet, hani işte Antep'te de öyle belki, Kars'ta da öyle belki. Birbirine uç kutuplar var, ama yani o Bismil'deki kutupları ayırmak çok zor. İşte kadın mücadelesi görülüyor, hani ben şey konusunda, kadın mücadelesinin Kürt kadını ile işte büyüdüğünü, açıkçası güçlendiğini, motor gücünü oluşturduğuna inanıyorum ya da sosyalist kadınlar ile oluşturduğuna inanıyorum, böyle düşünüyorum. Çünkü onların bir de şey yanı var, hani böyle işte sokakta canlıyla mücadele eden, erkeğe karşı ses yükselten ve tamamıyla erkeğin kölesiyken özgürleşebilen bir kadın mücadelesi var. Ve bunu eğitim almadan yaptılar. Okuma-yazması olmayan kadınlar yaptılar. Hani olayın bu penceresinden baktığım zaman evet, bir tarafta mücadeleyi büyütmeye çalışan, kanıyla canıyla orada olan bir kadın var, ama öbür tarafta da kendini yok sayan bir kadın var. Ulaşamamışız. Mesela ben oradayken hep bunu açıkçası kendimle konuştum. Ulaşamamışız, anlatamamışız, bir, açıkçası görünürde bir kadın var ama arkasını dolduramamışız, bunu gördüm. Dolayısıyla yapmamız gereken daha çok şey var. Ve oradayken açıkçası biraz ümidimi kaybettim. Anlatmaya çalıştıkça, işte onu dönüştürmeye çalıştıkça kadın direnciyle işte yüzleştim. Mesela şey açıkçası, oradaki evliliğimde, yani kız kardeşleriyle, yengeleriyle konuştuğumda bunun böyle olmadığını, mesela bana şey söylüyorlardı işte "Ne? Abim bize bir şey yapmasın. Sen niye bunun kavgasını yapıyorsun? Sen yap." Bunun bizim görevimiz olmadığını, evde yaşayan herkesin görevi olduğunu ve dolayısıyla işte onun çamaşırını yıkamak zorunda olmadığımızı, onun temizliğini yapması gerektiğini anlattığımda, biri hariç, bir görümcem hariç, diğerleriyle, diğerlerinde müthiş bir direnç görmüştüm.

Çok işimiz var (gülüyor), öyle diyeyim. Yani çocukken çok böyle şey hayallerim vardı. Yoksul olmanın, işte evde o erkek gücüne annem de olsa, o bir kadın da olsa erkeğe köle olan bir hani nasıl anlatabilirim ki onu? Koptum, çok özür dilerim. Çocukluğuma gidince koptum.

Ya yoksul bir aileden geldim. Hani işte çocukken, evdeyken işte abim değerli olan varlıktı, değerli olan çocuktu. Dolayısıyla en iyiler hep onaydı. Hep kendimle ilgili hayallerim de okuyacağım, memur olacağım, maaşımı kazanacağım ve istediğimi yiyip içebileceğim vardı. Sonra gençliğimde bu hayallerim biraz daha değişti, anne olmayı çok istedim. Bir kız çocuğu annesi olmayı çok istedim. İşte çocuğuma hani gebeyken hep bir kızım olmasını hayal ettim ve onunla birlikte hani

işte yalnız bir anne olacağımı biliyordum. En başından beri biliyordum. Çünkü dediğim gibi şeyi kaldıramıyordum, işte eşit düzeyde olmamız gerekirken eşimin "en kadınsın" ya da eşimin ailesinin "sen kadınsın" söylemlerine çok dayanamıyordum. Çok uzun sürmeyeceğini biliyordum. Hep işte bir gün kızımla yalnız kalacağımı, yalnız bir anne olacağımın farkındaydım aslında. Sadece süreci biraz uzatmaya çalıştım sanırım. Hayalim, evet, bir kız çocuğu annesi olup yaşamı onunla paylaşmaktı. Gerçekleştirdiğime inanıyorum o kısmını. Bundan sonraki hayalim kızıma iyi bir yaşam sunmak. Dünya çocuklarına iyi bir yaşam sunmak ve hani işte bir 10 yıl sonra kendini nerede görüyorsun işte diye sorduğumda, hep kendime soruyorum, yani kızımın mutluluğunu uzaktan da olsa izleyebilme noktasındayım. Ama şuna inanıyorum, mücadele yürüttüğümüz savaş meyvelerini verecek. Dolayısıyla ben hani hep işte ihraç olduğundan beri şunu söylüyorum, "Kürt olmanın bedelini ödedim, Alevi olmanın bedelini ödedim, kadın olmanın bedelini ödedim." Kendi kızım başta olmak üzere, yani bundan sonraki çocukların ne işte etnik kimliklerinin ne dini inançlarının ne cinsiyetlerinin bedelini ödeyeceği bir dünya olacak. Onlar biraz daha özgür, biraz daha rahat yaşayacakları bir dünya oluşturabileceğimize inanıyorum. İnanmasaydım sanırım zaten mücadele edemezdim. Ona dair hani böyle işte kişisel olarak kendime dair başka bir hayalim yok. Böyle bir hayal yani.

Ben teşekkür ediyorum. Bilmiyorum, çok cümle kuramadım, cümle kurmakta çok zorlandım. Umarım dinlediğimde hoşuma gider. Çünkü çok hazırlıksızdım. Teşekkür ediyorum. Ben teşekkür ederim. Sadece tekrar şeyi söyleyeyim, "ölmezsem tekrar alırım."

Dedim ki, konuştuklarıma ben normalde hani iyi cümle kurduğuma inanırım, diksiyonumun düzgün olduğuna inanırım ama hâlâ gerginliğimi atamadım. Dolayısıyla hani hoşuma gitmezse baştan alırım. Olur mu? Yani şey böyle aslında. Ben kadın hikayeleri olsun istiyorum. Kadın hikayelerinde isimler gizlensin istemiyorum. Aslında düşünürken biraz daha genel bakarım, ötekileştirilen kadını anlatırım diye düşünmüştüm. İşte sabah hani kalkıp size yazmaya karar verdiğimde öyle düşümdüm ama öyle olmadı. Tamamıyla benim çevremde gelişti. Benim hayatım gelişti orada. Çok şeyi de anlatamadım, o işte kadın olmanın sancısını ya da kadınlığımı yakalamanın, evet, Kürt kimliğimi yakalamanın sancısını kısmen de olsa anlattım, ama kadın olmanın sancısını nasıl yakaladığımı çok anlatamadım. Aslında anlatmak istediğim o noktaydı. Öyle olsaydı isimleri kesmeyin diyecektim, ama böyle biraz şey oldu. Benim etrafımda döndüğü için ama, tamam tamam görüşmek üzere o zaman. Tamam, görüşmek üzere, kendinize iyi bakın.